

Scopolijeva kranjska imena rastlin in njegov prispevek k flori Kranjske

Scopoli's Carniolan names of plants and his contribution to the flora of Carniola

Špela PUNGARŠEK¹

Izvleček

V prispevku predstavljamo pregled botaničnega delovanja Joannesa Antoniusa Scopolija (1723–1788), ki je v Idriji deloval kot rudniški zdravnik med letoma 1754 in 1769. Izdal je delo *Flora Carniolica*, s katerim je postavil temelje poznavanju rastlinskih vrst na Kranjskem. V prvi izdaji je predstavil tudi kranjska imena rastlin, njihove zdravilne učinke in nekatera njihova nahajališča. V članku se osredotočamo na Scopolijev seznam kranjskih imen za rastline in glive, ki smo jim pripisali danes veljavna imena. O rastlinah, kmetijstvu in gozdarstvu na Kranjskem je Scopolij pisal tudi v svojih naravoslovnih letopisih. Po odhodu s Kranjske je delo *Flora Carniolica* nadgradil z drugo izdajo, kjer je pri poimenovanju rastlin sledil svojemu vzorniku in dopisovalcu Karlu Linnéju. V delu je predstavil mnoge nove vrste, ki jih v obravnavamo v tem prispevku.

Ključne besede: Joannes Antonius Scopoli, taksonomija, zgodovina botanike, Kranjska

Abstract

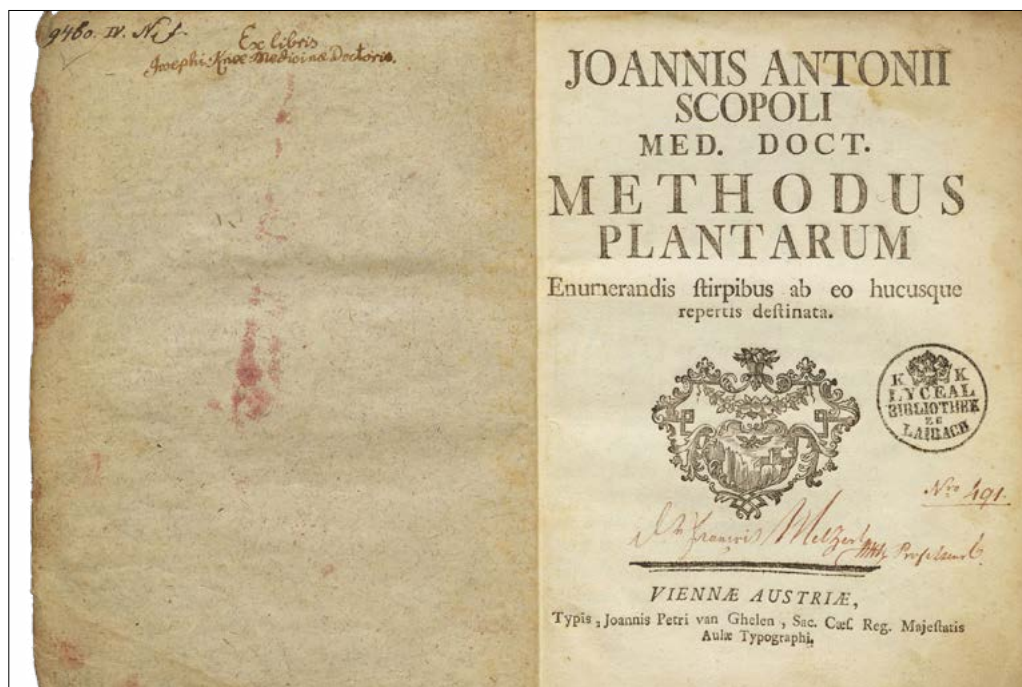
The paper presents an overview of the botanical activity of Joannes Antonius Scopoli (1723–1788), who worked in Idrija as a mine doctor between 1754 and 1769. There, he published his work *Flora Carniolica*, which became the basis for the knowledge of plant species in Carniola. In the first edition, he also presented Carniolan plant names, medicinal effects of plants and some of their localities. In the article we highlight Scopoli's list of Carniolan names for plants and fungi, to which the currently valid names are attributed. Scopoli also wrote about plants, agriculture and forestry in Carniola in his natural science annals. After leaving Carniola, he published a second expanded edition of *Flora Carniolica*. In this work, he followed his correspondent Karl Linnaeus and named the species by using binomial nomenclature. He presented many new species for science, now discussed in this paper.

Key words: Joannes Antonius Scopoli, taxonomy, history of botany, Carniola

¹ Prirodoslovni muzej Slovenije / *Slovenian Museum of Natural History*, Prešernova 20, 1000 Ljubljana, spungarsek@pms-lj.si

Kratek življenjepis J. A. Scopolija

Joannes Antonius Scopoli (imenovan tudi Giovanni Antonio Scopoli, poslovenjeno pa Janez Anton Scopoli) je bil rojen leta 1723 v kraju Cavalese na Južnem Tirolskem. O njegovem življenju in delu so pisali številni avtorji: nekateri še v času njegovega življenja (BALDINGER 1768, DE LUCCA 1778), v delu *Deliciae Florae et Faunae Insubricae* pa je svoje življenje opisal tudi sam (SCOPOLI 1786–1788). Po tem viru je Scopolijev življenjepis povzel Scopolijev učenec Maironi DAPONTE (1811), kasneje pa tudi drugi. O Scopolijevem življenju so pisali kustosi Deželnega muzeja za Kranjsko (FREYER 1840, DESCHMANN 1856, MÜLLNER 1901), pa tudi GRAF (1853), VOSS (1881), KOCBEK (1888), DOLŠAK (1924), GUGLIA (1972), PETKOVŠEK (1977) in SOBAN (2004). Za Scopolijev datum rojstva je BALDINGER (1768) navedel 3. junij, kar so po njem verjetno prepisali številni nemško govoreči avtorji (npr. zelo citirani Voss 1881). Krstni podatki iz župnijskega arhiva v Trentu (krstna knjiga Tomus V, stran 381, Tridentinski škofijski

Slika 1: Naslovnica Scopolijeve teze *Methodus plantarum enumerandis stirpibus ab eo repertis destinata* (»Metoda razvrščanja rastlin, s pripisi oseb, ki so jih tako razvrstili in poimenovali«), v kateri je primerjal botanična sistema Karla Linnéja in Josepha Pittona Tourneforta. Izvod hrani tudi Narodna in Univerzitetna knjižnica (NUK <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-UR4VTWJB/9d1a4fe2-9b2e-49e0-9ebb-8bb245791b11/PDF>). Na njem je Ex libris Jožefa Kneeeja – zdravnika, ki je v Idriji nadomestil Scopolija po njegovem odhodu v Bansko Štiavnico (PETKOVŠEK 1977).

Figure 1: The title page of Scopoli's thesis *Methodus plantarum enumerandis stirpibus ab eo repertis destinata* (»A method of classifying plants, with notes by the persons who classified and named them«), in which he compared the botanical systems of Carl Linnaeus and Joseph Pitton Tournefort. A copy is also kept in the National and University Library (NUK <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-UR4VTWJB/9d1a4fe2-9b2e-49e0-9ebb-8bb245791b11/PDF>). Its Ex libris belongs to Jožef Kneee - the doctor who replaced Scopoli in Idrija after he left for Banska Štiavnica (PETKOVŠEK 1977).

arhiv, Nadškofija Trento) pa kažejo, da je bil bolj verjetno rojen 13. junija, kar navajajo mnogi italijanski viri (NICOLAO 1973, SIVIERO & VIOLANI 2006) in Darinka SOBAN (2004). Scopoli je šolo najprej obiskoval v rojstnem kraju Cavalese, nato pa se je šolal v Trentu in Hallu pri Innsbrucku. Medicino je študiral v Innsbrucku in leta 1743 diplomiral s tezo *O prehrani intelektualcev* (RINDI & VIOLANI, 1991). Po diplomi je praktično delo opravljal v domači bolnišnici v Cavaleseju, v Trentu in Benetkah. Nato je dve leti delal kot osebni tajnik sekavskega škofa Leopolda Firmiana in se ob tem pripravljala na zdravniški izpit na Dunaju, s katerim bi dobil državno službo splošne medicine. Leta 1754 ga je protomedik Gerard van Swieten poslal v Idrijo, kjer je postal prvi tamkajšnji rudniški zdravnik (Voss 1881). V Idriji se je Scopoli srečal z mnogimi težavami, bil je tudi v sporu z rudniško upravo. Zato je leta 1763 zaprosil tedanjo vladarico Marijo Terezijo za premestitev, a ker ga je želela obdržati v Idriji, mu je ponudila mesto profesorja na novoustanovljeni rudarski šoli, kjer je za dodatno plačilo predaval kemijo in mineralogijo. V Idriji je Scopoli ostal do leta 1769. Nato je dobil mesto rudarskega svetnika in profesorja za mineralogijo in metalurgijo na rudarski akademiji v Banski Štiavnici. Leta 1776 so mu ponudili službo profesorja kemije in botanike v Pavii in jo tudi sprejel. Za oba predmeta je napisal učbenike, oskrbel zbirke mehkužcev in mineraloški kabinet ter osnoval botanični vrt. Umrl je 8. maja 1788 (Voss 1881, PETKOVŠEK 1977, SOBAN 2004).

Scopolijevo botanično delovanje pred prihodom v Idrijo

Scopoli je bil nad rastlinami navdušen že v mladosti, zato je obiskoval lekarnarja, od katerega se je učil rastlinskih imen in njihove uporabe. Z zeliščarjem je obiskoval gore v okolici Innsbrucka, nabiral in za herbarij sušil redkejšje vrste rastlin. Dopisal jim je farmacevtska imena in imena po Casparju BAUHIN²-u (1560–1624), ki so imela v botanični taksonomiji takrat največjo veljavo (Voss 1881). Ko je delal v Benetkah, je tam dodobra spoznal več botaničnih vrtov, med njimi tudi vrt beneškega zdravnika in botanika Leonarda Seslerja (?–1785), po katerem je kasneje poimenoval rod trav *Sesleria* (SCOPOLI 1760). Zavzeto je študiral sistematiko rastlin po takrat dostopnih avtorjih, npr. Josepha Pittona Tourneforta³, Johna Raya⁴ in Karla Linnéja⁵. Ko se je vrnil na Tirolsko, je spet raziskoval okoliške gore – Etschtalske Alpe – in redke najdbe rastlin tudi ilustriral (Voss 1881, GUGLIA 1972). V disertaciji, ki jo je leta 1753 zagovarjal na Dunaju pred profesorji medicine in protomedikom Gerardom von Swietnom, je primerjal botanični sistem Karla Linnéja z zastarelim sistemom Tourneforta (SOBAN 2004). Tezo je tudi objavil (SCOPOLI 1754, slika 1).

Scopolijevo življenje v Idriji so krojile slabe razmere za delo in slabi odnosi z vodstvom rudnika ter osebne nesreče: vse imetje je izgubil najprej v brodolomu, nato pa kasneje še v požarih, umrli so mu žena in dva otroka. Že leto po prihodu v Idrijo so ga imeli namen izseliti

² Caspar Bauhin (1560–1624) je bil švicarski botanik, ki je v svojem delu *Pinax theatri botanici* že leta 1623 rastline poimenoval na način, ki je podoben dvojnemu poimenovanju Karla Linnéja. Slednji je poimenovanje nekaterih rodov povzel tudi po Bauhinu.

³ Joseph Pitton de Tournefort (1656–1708) je bil francoski botanik, ki je prvi jasno predstavil koncept rastlinskih rodov. Leta 1694 je objavil delo *Eléments de botanique, ou Méthode pour reconnaître les Plantes*, v katerem pa ni upošteval nekaterih že uveljavljenih razvrstitev rastlin, kot na primer delitev na semenke in nesemenke ter enokaličnice in dvokaličnice.

⁴ John Ray (1627–1705) je bil angleški naravoslovec, ki je med prvimi podal definicijo vrste in pomembno prispeval k razvoju taksonomije.

⁵ Karl Linné (1707–1778) je bil švedski naravoslovec, ki je uvedel dvojno poimenovanje. Je eden najpomembnejših taksonomov vseh časov, s katerim se je dopisoval tudi J. A. Scopoli.

iz Steinbergove hiše, on pa je tam želel urediti vrt. Scopoli se je pritožil in dvorna pisarna mu je ugodila (MÜLLNER 1906, PETKOVŠEK 1977). Tolažbo v krutem življenju je Scopoli našel v raziskovanju in popisovanju narave Kranjske, ki je bila v naravoslovnem smislu še neraziskana in je Scopolija navdušila (VOSS 1881, PETKOVŠEK 1977, SOBAN 2004).

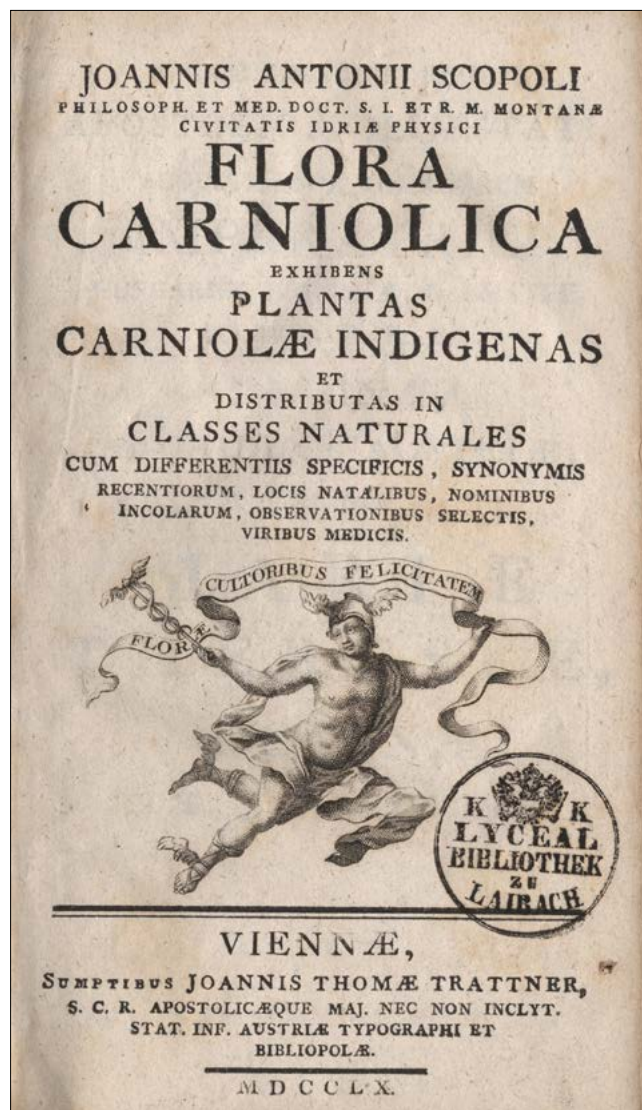
»Flora Kranjske« oz. Flora Carniolica (1760)

Scopolijevo prvo delo o rastlinah Kranjske je Flora Carniolica (SCOPOLI 1760; slika 2). Posvetil jo je vladarici Mariji Tereziji in dal natisniti na Dunaju pri dvornem tiskarju Trattnerju, najverjetneje s podporo škofa Firmiana in Geralda van Swietna (KLEMUN 2023). V predgovoru je zapisal, katere kraje je obiskal, npr. Ljubljano, Vipavsko, Cerkniško jezero, obrežja Save, Ljubljane in drugih rek, gore nad Idrijo, Vipavo, Cerknico, travnike pri Planini, gozdove in travnike v okolici Idrije, Ljubljano, gore Nanos, Storžič, Grintovec in gore Kranjske, ki mejijo na Koroško. V prvih šestih letih je torej prehodil velik del vojvodine Kranjske. Njegove poti je analiziral PETKOVŠEK (1977), ki je Scopolijeva poimenovanja krajev predstavil tudi na zemljevidih. Za predgovorom je Scopoli v *Flori* predstavil vire, ki jih je uporabljal in citiral v delu. Sledi navedba 23 razredov, v katere je razvrstil rodove, pri čemer se je zgledoval po »naravnem sistemu« Karla Linneja, ki pa med botaniki ni bil sprejet (MAYER 1971).

Kot piše MAYER (1971), je Scopoli v prvi izdaji dela Flora Carniolica predstavil 756 vrst cvetnic in 256 vrst ne cvetnic. V njej je jasno morfološko označil rodove, pri čemer je kot prvi opisal in sistematsko opredelil rodove *Ostrya*, *Pteridium*, *Rorippa* in *Sesleria*. Pri rodu *Ostrya* je zapisal, da je vrsta pogosta na bregovih Kokre v okolici carinarnice. Za rod *Pteridium* je navedel, da je na gričih Kranjske pogost ter da ga ubogi kmetje žanjejo za steljo in krmo živini. Pri rodu *Rorippa* je bil z opisi najbolj skop in navedel le, da uspeva na mokrih in pustih/suhih krajih. Za rod *Sesleria* je zapisal, da uspeva na kamnitih, pustih/suhih krajih in je v okolici Idrije pogost. Dodal je, da nikoli ne bo zbledel njegov spomin na *čudoviti* vrt, bogat z redkimi rastlinami, ki so ga leta 1745 obiskovali v mestu Vencta na otoku Sant Elena. Zasadil ga je D. Leonardo Sesler, »doktor medicine in najbolj radovedni človek narave, ki si zasluži, da z njegovim imenom okrasijo novo vrsto trave« (SCOPOLI, 1760). Iz njegove korespondence s Karlom Linnéjem pa izvemo, da je Scopoli leta 1762 želel rod *Sesleria* prečrtati, saj ga »ni vredno poimenovati po nekom, ki ga z nobenimi darovi in pismi ni mogel ogreti, da bi si dopisovala« (SOBAN 2004).

Glive in lišaje, ki jih je opisal v svoji prvi izdaji *Flore Carniolice*, je Scopoli še pred objavo dela dal narisati (WRABER 1999). Upodobil jih je slikar Thomas Hörmann, o katerem ni znanih podatkov, slikam pa je priložen tudi Scopolijev rokopis. Danes t. i. *Podobe kranjskih gob* hranijo v Naravoslovnem muzeju v Parizu (PILTAVER 1995, 2023), *Podobe kranjskih lišajev* pa v Naravoslovnem muzeju na Dunaju (PILTAVER 1997).

Glavna pomanjkljivost prve izdaje dela Flora Carniolica je, da posamezne vrste niso poimenovane v skladu z dvojnimi poimenovanjem, pač pa s kratkimi diagnozami, ki so bile značilne za obdobje pred Linnéjem. Kljub temu ima delo neprecenljiv pomen za območje Slovenije. V njem je Scopoli prvič temeljito popisal rastline in glive z območja Kranjske in poleg njih ponekod navedel zelo natančna nahajališča. V tem delu je Scopoli navedel tudi zdravilne učinke rastlin in njihova kranjska (slovenska) imena, česar v svoji drugi izdaji ni več naredil (MAYER 1971). Pri zdravilnih učinkih rastlin se je skliceval predvsem na osebne izkušnje in s poskusi preverjene informacije (SOBAN 2004). Tako na primer za smrdljčko (*Geranium robertianum*) piše, da je priljubljena za zaustavljanje krvavitev, kar potrjujejo poskusi (SCOPOLI 1760, str. 487). Navaja zdravilne učinke posušenih cvetov šmarnice (*Convallaria majalis*;

Slika 2: Naslovnica prve izdaje dela Flora Carniolica (SCOPOLI 1760).

Figure 2: Title page of the first edition of Flora Carniolica (SCOPOLI 1760).

SCOPOLI 1760, str. 236) in piše o očiščevalni funkciji smrdljivega bezga (*Sambucus ebulus*; SCOPOLI 1760, str. 270), ki lahko povzroči tudi bruhanje. Za črni bezeg piše, da ga je kot odvajalo priporočal že Hipokrat (SCOPOLI 1760, str. 271). Omenja tudi zdravilnost vednozelenega gornika (*Acrostaphyllos uva-ursi*) pri okužbah sečil in navaja več botanikov in virov, ki to potrjujejo (SCOPOLI 1760, str. 275). Piše tudi, da zmleto korenino strašnice (*Sanguisorba minor*) dodajajo vinu (čeprav po opisu lahko sklepamo, da je imel v mislih kasneje opisano malo strašnico, je kot zdravilna in uporabna rastlina bolj poznana navadna strašnica). Zdravilne učinke navaja še pri vratiču, pelinu, konjski grivi, lapuhu, rmanu, kamilici, arniki in zlati rozgi, če omenimo le nekatere. Prav pri rastlinah, kjer piše o zdravilnih učinkih, večinoma navede tudi kranjska imena (preglednica 1). Pri glivah medtem ne navaja uporabnosti, morebitno užitenost omeni le v okviru citata drugega avtorja, kar ugotavlja tudi PETKOVŠEK (1977).

Scopolijeva kranjska imena rastlin in gliv

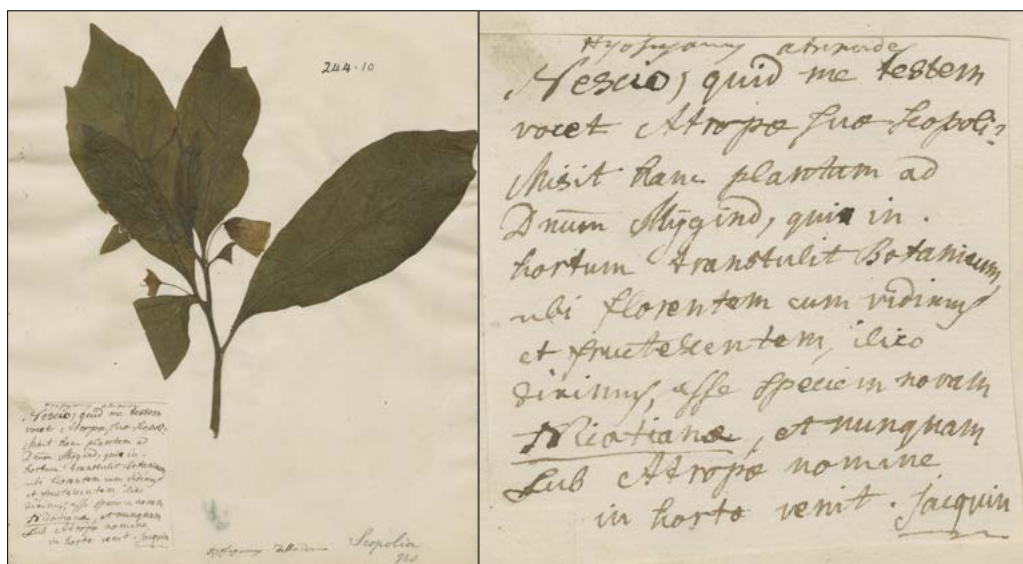
Ena pomembnejših vsebin Scopolijeve prve izdaje dela *Flora Carniolica* je seznam kranjskih rastlinskih in glivnih imen. Prvi skromni zapisi predvidoma slovenskih rastlinskih imen so se pojavili že na pragu 15. stoletja. Benedetto Rinio, ki je živel v 15. stoletju (rojstni podatki niso znani), je leta 1415 izdal kodeks z imenom *Liber di Simplicibus Benedicti Rinij* in v njem predstavil 458 barvnih ilustracij zdravih rastlin. Na hrbtni strani teh ilustracij je navedel imena upodobljenih rastlin v več jezikih – tudi v enem izmed slovanskih jezikov. Strokovnjaki predvidevajo, da večina teh imen izvira iz slovenskega dela Primorja in sosednjih delov Istre, a zanesljiv izvor teh imen ni znan (BEZLAJ & SUYER 1974, GOSAR & PETKOVŠEK 1982). Sto petdeset let kasneje je botanik in mikolog Carolus Clusius (1526–1609) na Dunaju skrbel za cesarske vrtove in preučeval floro avstrijskih dežel in Ogrske. Med petnajstletnim bivanjem je prepotoval velik del Avstrije in tudi Panonije, najverjetneje tudi najbolj severovzhodne dele današnje Slovenije. V svojem delu *Rariorum Plantarum Historia* (1601) je objavil razpravo o gobah v Panoniji, ohranila pa se je tudi zbirka njegovih akvarelov gob (znana kot Clusijev kodeks), ki jih je naslikal neznan francoski avtor. Clusius je na teh slikah nekaterim gobam pripisal panonska imena, od katerih naj bi jih bilo nekaj tudi slovanskega porekla (GOSAR & PETKOVŠEK 1982). Scopoli je bil prvi, ki je jasno zapisal, da v delu *Flora Carniolica* navaja kranjska imena za rastline in glive. Te izraze je zagotovo slišal pri domačinih – Kranjcih in najverjetneje zapisal tiste, ki so jih uporabljali prebivalci Idrije in okoliških krajev. Scopoli se slovenščine verjetno nikoli ni naučil (PETKOVŠEK 1977, str. 8), zato je imel z zapisom kranjskih imen kar nekaj težav, predvsem s sičniki in šumniki, kar PETKOVŠEK (1977, str. 24) ugotavlja tudi pri zapisih krajevnih imen. Mnoga imena rastlin je zato navedel večkrat in zapisal le malenkost drugače, npr. za bukev navaja kar štiri imena: *bukou*, *bukou drevu*, *buckqa* in *buknie*. Morda je prav Scopolijev seznam spodbudil tudi domače kranjske razsvetljence, da so začeli bolj sistematično zbirati kranjska imena rastlin in živali. Takoj za njim so namreč kranjska imena vrst zbirali tudi brata Karel in Žiga Zois ter Franc Anton Breckerfeld (PRAPROTNIK 2015). Žiga Zois si je iz prve izdaje Scopolijeve *Flore* izpisal 41 imen (NUK, Ms 368, 6. ovoj, PUNGARŠEK 2019: 188). Tiskani seznam slovenskih rastlinskih imen (Verzeichniß blavischen Pflanzen-Namen) je nato leta 1836 objavil kustos Deželnega muzeja za Kranjsko Henrik Freyer (1802–1866) in je izšel kot priloga časopisa *Laibacher Zeitung* (PRAPROTNIK 2007). PRAPROTNIK (2007) med viri, ki jih je Freyer uporabljal za pripravo seznama, ne navaja Scopolijevega dela, omenja pa Freyerjev prepis rokopisa Karla Zoisa, ki se je ohranil v Freyerjevi arhivski zapuščini v Arhivu Republike Slovenije (AS 863, Freyer, Henrik, fasc. 14).

Scopolijeva kranjska imena rastlin in gliv iz prve izdaje dela *Flora Carniolica* navajamo v preglednici 1. Scopoli je na začetku knjige objavil seznam, ki obsega 127 kranjskih imen, katerim pa ni dopisal vrste z diagnozo ali strokovnim imenom. Slovensko ime se navadno ponovi pri ustrezni diagnozi med besedilom, kjer je dodal tudi vire iz literature. Ker običajno navede tudi delo *Species plantarum* (LINNE 1753), kjer je Linné vrste navedel z dvojnim poimenovanjem, smo kranjskim poimenovanjem lahko dopisali ustrezna strokovna imena. Pomagali smo si tudi s seznamom Henrika Freyerja, kateremu je današnja slovenska imena pripisala PRAPROTNIK (2007). V začetnem seznamu Scopoli ni navedel vseh imen, ki jih kasneje omenja med besedilom, kjer je napisal še prek 20 drugih imen. Med 127 imeni v začetnem seznamu se mnoga nanašajo na isto vrsto, tako npr. navaja kar štiri izraze za bukev, dve za smreko in tri izraze za trpotec. Preglednica 1 prikazuje, da je Scopoli navedel kranjska imena za 139 vrst, večino smo lahko določili vsaj do rodu, za 9 imen pa nismo mogli ugotoviti, na kaj se nanašajo.

Ker lahko o dejanskem izvoru imen iz starejših virov (omenjena Rinij in Clusius) le ugibamo, je tako Scopoli prvi, ki je zanesljivo zapisal slovenska (kranjska) imena za rastline in glive, ki uspevajo na Kranjskem. Navedel je predvsem imena za zdravilne rastline. Glede na to, da je bil zdravnik, mu je poznavanje teh izrazov verjetno koristilo pri predpisovanju zdravil za bolezni, ki so prizadele rudarje in njihove družine ter olajšalo njegovo komunikacijo z bolniki.

Scopolijeva dopisovanja s Karlom Linnéjem

Scopoli je svojo *Floro Carniolică* že kmalu ob izidu leta 1760 poslal vzorniku in spoštovanemu naravoslovcu Karlu Linnéju (1707–1778) v Uppsalo na Švedsko. Scopolijevo pismo je Linne prejel, knjige pa ne, tudi ko mu jo je Scopoli še drugič poslal. Naposled jo je Linné odkupil od potujočega študenta. To je bil začetek korespondence med naravoslovcema, ki je potekala med letoma 1761 in 1773. V pismih sta si izmenjevala izkušnje, Scopoli pa je Linnéju pogosto pošiljal tudi naravoslovne predmete s Kranjske. Ohranilo se je 30 pisem – 13 pisem, ki jih je Linné pisal Scopoliju in jih hranijo v Veroni, in 17 pisem, ki jih je Scopoli poslal Linnéju ter so shranjena v Londonu. Zaradi oddaljenosti se nista nikoli srečala, njuno dopisovanje pa je trajalo 15 let. Iz njune korespondence lahko preberemo, da je Scopoli Linnéju pošiljal tudi mnoge herbarijske primerke rastlin, njihova semena in risbe. Pošto in predmete je pošiljal prek Dunaja, kjer je takrat bival Nicolaus Joseph Jacquin (1727–1817). Slednji naj bi bil pošto pošiljal naprej Joannesu Fredericusu Gronovisu (1690–1762), holandskemu botaniku, v Leiden, od tam pa naj bi bila potovala naprej v Uppsalo na Švedsko. A mnoge pošiljke so se na poti izgubile, tudi Linné pa je predvideval, da so izvoda *Flore Carniolice* zadržali na Dunaju. Šele leta 1961 je Jacquin Linnéju sporočil, da neki švedski diplomat, ki je sicer prevažal rastline, knjige in predmete med Dunajem in Uppsalo, knjige ni želel vzeti s seboj, kar je bilo zelo nenavadno.

Slika 3: Herbarijska pola kranjske bunike (*Scopolia carnioolica*) iz herbarija Karla Linnéja (Linnean Society, št. 244.10). V zbirki je označena kot vrsta zobnika (*Hyoscyamus* sp.). Na etiketi je zapisano, da jo je Scopoli poslal Franzu Mygindu⁶ na Dunaj, ta pa jo je posadil v tamkajšnjem botaničnem vrtu. Ko jo je Jacquin videl cveteti, jo je označil za novo vrsto volčje češnje. Uporabljeno z dovoljenjem Linnejevskega društva London.

Figure 3: Herbarium specimen of the European Scopolia (*Scopolia carnioolica*) from the herbarium of Carl Linnaeus (Linnean Society, Num. 244.10). In the collection, it is labelled as a *Hyoscyamus* species. The label says that Scopoli sent it to Franz Mygind in Vienna, who planted it in the botanical garden. When Jacquin saw it in bloom, he identified it as a new species of *Atropa*. Used with the permission of the Linnean Society London.

⁶ Franz von Mygind (1710–1789) je bil svetovalec cesarskega dvora na Dunaju. Raziskoval je rastline v Primorju in Istri in jih pošiljal tudi Scopoliju. Na sebi je preizkusil zdravilne lastnosti islandskega lišaja (PETKOVŠEK 1977).

Slika 4: Risba kranjske bunike (*Scopolia carniolica*) iz dela *Observationum botanicarum* N. J. Jacquina, kjer jo je slednji opisal kot novo vrsto z imenom *Scopola carniolica* (JACQUIN 1764).

Figure 4: A drawing of the European Scopolia (*Scopolia carniolica*) from N. J. Jacquin's *Observationum botanicarum*, where he described the plant as a new species with the name *Scopola carniolica* (JACQUIN 1764).

Poleg tega je Jacquin Linnéju večkrat omalovažujoče pisal o Scopoliju in njegovih sposobnostih za znanstveno raziskovanje rastlin, zato lahko predvidevamo, da je Jacquin Scopolija dojemal kot resnega tekmeča (KLEMUN 2023). Učenjakom na Dunaju verjetno ni ustrezalo, da naravoslovec iz province cesarstva pošilja svoje izsledke, zbirke in knjige v tujino – na Švedsko – namesto na dunajski dvor (SOBAN 2004). Leta 1763 je bil Jacquin poslan v Bansko Štiavnico, leta 1769 pa je postal dunajski dvorni botanik in vodja tamkajšnjega botaničnega vrta. Njegovo delovno mesto na rudarski akademiji na današnjem Slovaškem je zasedel prav Scopoli. (KLEMUN 2023).

V svojih pismih Scopoli omenja novo vrsto razhudnikovke, ki jo je v svoji prvi izdaji *Flore Carniolice* uvrstil med volčje češnje (SCOPOLI 1760). A rastlino je poznal že Pietro Andrea Mattioli (1501–1578) in jo v svojih komentarjih k Dioskoridovemu delu *De materia medica* tudi narisal in opisal (MATTIOLI 1565). Imenoval jo je *Solanum somniferum alterum*, a ji je narobe za plodove pripisal jagode, dejansko pa ima rastlina glavice (PETKOVŠEK 1977, WRABER 1990). Jacquin je vrsto prvi imenoval po Scopolijevem zgledu – Scopolijeva volčja češnja oz. *Atropa Scopoli* (Slika 3), Scopoli pa Linnéju piše, da bi bolj sodila med zobnike (rod *Hyoscyamus*). Zato jo je Linné uvrstil med zobnike in dodal pridevek v čast Scopoliju (*Hyoscyamus scopolia*). Scopoli je menil, da bi vrsta sodila v svoj rod, ki ga je v pismih Linnéju imenoval *Litophila carniolica* (SOBAN 2004). A pri opisu nove vrste ga je ponovno prehitel Jacquin. Scopoli je že izdelal sliko nove vrste, ki jo je nameraval objaviti v drugi izdaji dela *Flora Carniolica*, a je Jacquin od njega želel videti to sliko in opis ter nato sam financiral pripravo bakroreza in objavo slike te rastline v svojem delu (SOBAN 2004). Novo vrsto je imenoval *Scopola carniolica* (JACQUIN 1764, str. 32,33; Slika 4). Z imenom Scopoli ni bil zadovoljen in je o tem v pismu potožil Linnéju. *Scopola* namreč v njegovem domačem dialektu pomeni *klofuta*, *zaušnica* ali *udarec usode*. Zapisal je, da bi bilo lepše rod imenovati *Scopolia* (SOBAN 2004), a tega v času svojega življenja ni dočakal. Popravek imena v *Scopolia* je predlagal že Linnéjev prijatelj James Edward Smith (1759–1828), ustanovitelj društva Linnean Society, že dve leti po Scopolijevi smrti (SMITH 1790), a je dokument ostal prezrt. Predlog popravka imena v *Scopolia* je predlagal tudi J. H. F. LINK (1821). Njegov predlog je bil leta 1966 sprejet na mednarodnem kongresu o rastlinski nomenklaturi in od takrat je veljavno strokovno ime kranjske bunike *Scopolia carniolica* (CODE 1966, SOBAN 2004).

V pismih Linneju Scopoli obžaluje, da mu ni uspelo objaviti dodatka k svoji prvi *Flori Carniolici*, z nad sto novimi slikami znamenitih rastlin, ki jih je sam skrbno izdelal (SOBAN 2004). Glede na pred desetletji odkrite upodobitve Scopolijevih gob in lišajev (PILTAVER 1995, 1997) se pri tem poraja vprašanje, ali tudi te ilustracije še kje obstajajo, ali pa gre za slike, ki jih je objavil v svoji drugi izdaji (SCOPOLI 1772).

Naravoslovni letopisi (Annus historico-naturalis II. in IV.)

Ko je Scopoli leta 1769 zapustil Idrijo, je istega leta začel z izdajo naravoslovnih letopisov (Annus historico-naturalis). V svojem drugem letopisu (SCOPOLI 1769) opisuje naravo Goriškega in Tirolske. Medtem ko z Goriške omenja predvsem nevretenčarje, pa je pri opisu Tirolske bolj natančen. Raziskoval jo je med osemtedenskim dopustom leta 1767, ko je še zadnjič obiskal svoje starše (SPETA 2004). Naštevava vretenčarje, rastline, glive in kamnine s Tirolske ter opisuje gojenje mnogih kulturnih rastlin: koruze, pšenice, rži, prosa, lana, tobaka, repe in ajde. Pri naravi Tirolske omenja Linnéjevo modro milje (*Paederota bonarota*) in natančno opiše, kako se od tega taksona loči rumeno milje (*Pederota lutea*), kar je obveljalo kot opis nove vrste. Pri tem se ne sklicuje na noben herbarijski primerek ali ilustracijo in takson tako nima določenega holotipa. V svoji prvi izdaji dela *Flora Carniolica*

je SCOPOLI (1760) precej natančno opisal, kje je vrsto milja nabiral: po zidovih okoli Idrije in v soteski Strug ter Pri debeli skali (v bližini Divjega jezera; PETKOVŠEK 1977). V svoji drugi izdaji dela *Flora Carniolica* (SCOPOLI 1772) je vrsto imenoval *Bonarota chamaedrifolia* Scop., kar pogosto narobe enačijo z vrsto *Paederota bonarota* L. (WFO 2023). Navedel je njena številna nahajališča na Kranjskem: okolica Idrije, Storžič, Grintovec, v alpskem svetu »Zgornje Kranjske«, na bregovih Soče nedaleč od Gorice in na Tolminskem. Leta 1891 je Richard Wettstein (1863–1931) rod *Paederota* spet vključil v rod jetičnikov – *Veronica lutea* (Scop.) Wettst (WETTSTEIN 1895). Posebno pozornost v drugem letopisu Scopoli posveča buči in islandskemu lišaju. Oljno bučo (*Cucurbita pepo*) predstavi kot vsestransko uporabno rastlino. Opisuje njeno uporabo na Kranjskem in Tirolskem, kjer z bučami hranijo prašiče in krave. V zemljo zakopani poganjki buč pa lahko rabijo kot dobro gnojilo. Navaja tudi recept, kako se iz mesa buče, moke in kislega testa speče okusen bučni kruh. Izračuna, da se iz bučnih semen da pridobiti veliko količino olja, a ne omenja njegove uporabe v prehrani, piše le, da v svetilkah to olje gori z rdečim plamenom. Iz bučnih semen bi ljudje lahko pripravili »mleko za revne«. Postopka ne navaja, a najverjetneje so bučna semena zmleli v moznarju in pri tem počasi dodajali vodo. Nastala je pijača, podobna mleku. Scopolijev zapis o oljni buči so zasledili tudi pri Kmetijski družbi (Ackerbaugesellschaft, MÜLLNER 1900), leta 1773 pa je Vereinigte Böhmisch-Österreichische Hofkanzlei naročilo tisk letakov o pridelavi in uporabi buč v poljedelstvu. Te letake so razdelili med ljudi, oglas pa je bil tudi natisnjen v časopisu (PETKOVŠEK 1977). Scopoli je v Kranjskih Alpah postal pozoren na islandski lišaj (*Cetraria islandica*). Opisal je, kako so kranjske ženske z njim pitale prašiče, kmetje pa so shujšane konje in vole pošiljali v kraje z islandskim lišajem, da so se v treh ali štirih tednih odebelili in pridobili izgubljene moči. Da bi bralce spodbudil k uporabi islandskega lišaja, je Scopoli opisal dvanajst primerov njegove uspešne uporabe tako pri živalih kot ljudeh. Poudaril je njegovo veliko učinkovitost za zdravljenje vročinskih stanj, pljučnice, sušice, kašlja, bolezni črevesja, celo rahitisa (SCOPOLI 1769, PETKOVŠEK 1977). V svoji drugi izdaji dela *Flora Carniolica* je poudaril, da je prav on uvedel rabo islandskega lišaja v avstrijskih deželah (SCOPOLI 1772).

V četrtem letopisu je SCOPOLI (1770) z opisi in slikami predstavil glive, ki jih je našel na Ogrskem. Veliko pozornost je posvetil tudi kmetijstvu na Kranjskem (omenja tudi kozolce, nad katerimi ni bil navdušen) in njegovim izboljšavam. V njem posebno poglavje posveča »srenjskim pašnikom« - zavzema se za skupne pašnike, kjer bi tudi revnejši kmetje prehranjevali in vzrejali živali. Piše, da je za živali bolj primerna paša na travnikih kot hlevska reja živine. Meni tudi, da je treba pašnike vzdrževati, ne pa opuščati, tudi če v tistem času niso v uporabi (JURCA 2018). Scopolija imamo lahko tudi za začetnika fenoloških opazovanj na naših tleh: v tem letopisu je za 24 drevesnih in grmovnih vrst za leto 1767 navedel podatke, kdaj začnejo brsteti, kdaj se olistajo, kdaj zacvetijo in kdaj plodijo, kakšne so značilnosti njihovega lesa (koliko pepela se da dobiti iz njega, koliko vode in olj vsebuje) in na kakšnih tleh uspevajo. Predstavil je tudi uvajanje bele murve (*Morus alba*; PRAPROTNİK et al. 2023). Scopoli je predlagal tudi izboljšave v gozdarstvu, ki jih je povzel MÜLLNER (1901) in zapisal, da je Scopoli deloma prehiteval svoj čas, nekatere njegove zamisli pa so se uresničile šele čez sto let. Verjetno pa so njegove razprave vplivale na terezijanski gozdni red, ki je bil leta 1771 izdan za vojvodino Kranjsko (SEVNIK 1959, PETKOVŠEK 1977). Posebno poglavje v tem četrtem letopisu Scopoli imenuje *Dubia botanica*, kjer dvomi o botaničnih sistemih in našteva vrste, ki jim je Linné poljubno določil zelo različne vrstne pridevke. Zapisal je, da je prispevek pripravil »brez zbadljivega ugovaranja, temveč s ciljem, da pokaže pomanjkljivosti vede in spodbudi raziskovalce, naj vneto raziskujejo rastlinska sorodstva, ki so osnova naravnega sistema.« (WRABER 2008).

»Flora Kranjske« oz. Flora Carniolica (1771 ali 1772)

Scopolijevo najpomembnejše delo o rastlinah Kranjske je zagotovo druga izdaja dela *Flora Carniolica* (SCOPOLI 1772), s katero je Scopoli postavil temelje botanike na Kranjskem in s tem na Slovenskem. Obsega dve knjigi, dodanih pa jima je 65 tabel z ilustracijami rastlin. Po nekaterih informacijah naj bi celotno delo ali vsaj prva knjiga izšla že leta 1771, o čemer je razpravljaj WRABER (1986). Tudi SOLDANO (1988) piše, da je v Veronski knjižnici zasledil pismo Christiana Ludwiga Willicha, datirano 2. januarja 1772, kjer se slednji Scopoliju zahvaljuje za *Floro* in navaja veliko število rastlin, ki so bile vključene v obe deli. Torej je bolj verjetno, da je Scopoli drugo izdajo *Flore Carniolice* vsaj v manjši nakladi izdal že leta 1771, kar bi bilo lahko pomembno zaradi prioritete starejših del pri opisih novih vrst (WRABER 1986, PRAPROTNİK et al. 2023).

Delo je Scopoli posvetil švicarskemu botaniku Albrechtu Viktorju Hallerju (1708–1777). Nato v predgovoru navede dele Kranjske, kamor je potoval. Predstavi avtorje, ki so že pisali o flori delov Kranjske, in avtorje, ki jih navaja pri opisih rastlin. Sledi seznam vseh vrst z uvrstitvijo v razrede, kjer je označil vrste, ki jih v svojem delu *Species plantarum* LINNÉ (1753, 1762) ne omenja. V seznamu navaja 1645 vrst, kot piše MAYER (1971): 1252 vrst »cvetnic« (semenk), kar je več kot tretjina danes znanih vrst semenk v Sloveniji po MARTINČIČ et al. (2007) in 384 »necvetnic« (praprotnic, mahov, alg in gliv) s Kranjske. Sledi seznam Linnéjevih vrst, ki jih je Scopoli uvrstil v druge rodove. Objavil je tudi fenološki koledar, kjer je zapisal vrstni red cvetenja rastlin, kot so cvetele leta 1762, in se tudi s tem zapiše med začetnike fenologije pri nas (PRAPROTNİK et al. 2023). Sledi še seznam ilustracij rastlin (tabel), nato pa svojo *Floro* začenja z rodом osočnik (*Salicornia*). Drugo izdajo *Flore carniolice* je temeljito obdelal MAYER (1971), ki je pripravil tudi t. i. *Nomenclator Scopolianus*, kjer je Scopolijeve vrste kritično obravnaval, a rokopa nikoli ni objavil in ni znano, kje je (MAYER 1972). Scopoli je rastline razvrstil po Linnéjevem sistemu in jih poimenoval po načelih dvojnega poimenovanja, torej z rodovnim in vrstnim imenom (SCOPOLI 1772). Uvrstil jih je v 24 razredov, v zadnjega (*Platane dubiae*) je uvrstil vse kriptogame, torej glive, alge, mahove in praprotnice (MAYER 1971). Prek 50 vrst »cvetnic« je opisal kot nove vrste za znanost, 25 vrst pa je iz drugih prenesel v ustrezne rodove (MAYER 1972). Kar 23 vrst iz tega dela naj bi še danes nosilo Scopolijevo strokovno ime (PRAPROTNİK 2018a). Scopolijeve na novo opisane rodove, vrste in nove kombinacije iz tega dela je predstavil SOLDANO (1988), ki je poudaril, da je bila naloga zahtevna, saj se Scopolijev herbarij ni ohranil (STAFLEU & COWAN 1985). Scopolijeve nove rodove in vrste višjih rastlin iz različnih Scopolijevih del so predstavili tudi PRAPROTNİK (2018b) in PRAPROTNİK et al. (2023). Navedli so 15 rodov in 90 Scopolijevih vrst ter tudi njihova (klasična) nahajališča. Mnoge izmed navedenih vrst je Scopoli zaradi dobrega taksonomskega čuta samo prestavil v drug, bolj ustrezen rod, a ni avtor njihovega prvotnega opisa in imena (bazionima; MAYER 1971). Tako je npr. osate (rod *Cirsium*) ločil od bodakov (rod *Carduus*) in sorodnih rodov (*Serratula*) ter kot značilnost osatov navedel sedečo pernato kodeljico (SCOPOLI 1772, MAYER 1971). V rod osatov je premaknil brezstebelni (*Cirsium acaule* (L.) Scop.), njivski (*C. arvense* (L.) Scop.), volnatoglavi (*C. eriophorum* (L.) Scop.), lepki (*C. erisithales* (Jacq.) Scop.), mehki (*C. oleraceum* (L.) Scop.), močvirski (*C. palustre* (L.) Scop.) in trnati osat (*C. spinosissimum* (L.) Scop.). SOLDANO (1988) navaja, da je Scopoli avtor veljavnih opisov za marjetičasto nebino (*Aster bellidiastrum* (L.) Scop.), dlakavi repnjak (*Arabis hirsuta* (L.) Scop.), gozdni šebenik (*Erysimum sylvestre* (Crantz) Scop.), navadni dihnik (*Sisymbrium officinale* (L.) Scop.), žarkasto košeničico (*Genista radiata* (L.) Scop.), dišečo lakoto (*Galium odoratum* (L.) Scop.), dišeči kromač (*Myrrhis odorata* (L.) Scop.) in krvavordečo srakonjo (*Digitaria sanguinalis* (L.) Scop.). SCOPOLI (1772) je med petoprstnike (*Potentilla palustris* (L.) Scop.) prestavil Linnéjevo vrsto *Comarum palustre* L., ki pa jo nekateri spet priznavajo kot upravičen takson (WFO 2023), MARTINČIČ et al. (2007) pa

jo uvrščajo med petoprstnike. SCOPOLI (1772) je zapisal, da vrsta uspeva v močvirnih predelih Ljubljane, najverjetneje jo je nabral na Ljubljanskem barju. PRAPROTNIK (2018b) navaja še vrste, ki jih je Scopoli prestavil v druge rodove, pa to ni bilo sprejeto, omenjamo le nekaj primerov. Navadno njivko (*Aphanes arvensis*) je Scopoli prestavil med plahtice (*Alchemilla arvensis*). Peskovni penušnjek je opisal Linné in ga uvrstil med dihnike (*Sysimbrium arenosum*), Scopoli ga je prestavil med repnjake (*Arabis arenosa*). Kasneje so ga uvrstili v rod *Cardaminopsis* in nekateri v rod *Arabidopsis* (WFO 2023). Ozkolistno in močvirsko ciprje je kot novi vrsti vrbovca opisal že Linné, kasneje so ju botaniki vključno s Scopolijem (*Chamaenerion angustifolium*, *Chamaenerion palustre*) prestavili v druge rodove. Linnéjevo vrsto rožnega korena (*Rhodiola rosea*) je Scopoli prestavil med homulice (*Sedum roseum*), prav tako je med nebine (*Aster hirtus*) prestavil Linnéjev srhki oman (*Inula hirta*), kar ni obveljalo. Nekatere vrste je Scopoli neustrezno poimenoval, zato njegova poimenovanja niso veljavna, npr: kranjski zali kobulček (*Astrantia carniolica*) je Scopoli imenoval *Astrantia minor*, a je bil vrstni pridevek že zaseden z drugo vrsto, zato ime ni veljavno (WRABER 1990). Nekatere vrste, ki jih je imel za nove, so bile objavljene že prej, zato je veljavno starejše ime: rušje (*Pinus mugo*) je bilo v italijanski reviji opisano že leta 1764, Scopoli pa je leta 1772 predlagal ime *Pinus mughus*. Kraški gaber (*Carpinus orientalis*) je bil opisan že leta 1768, Scopoli pa ga je opisal kot vrsto *Carpinus duinensis*. Bolj zapletena je situacija s Scopolijevim opisom sinjezelenega šaša *Carex glauca*, ki ga je kot vrsto *Carex flacca* leta 1771 opisal Johann Christian Daniel von Schreber (1739–1810). Če je Scopolijeva Flora res izšla že leta 1771, bi bilo treba raziskati, katero delo je izšlo prej in ima prej objavljeno ime torej prioriteto. Kljub rezultatu pa bi bil predlog uporabe Scopolijevega imena, glede na dolgo obdobje uporabe imena *Carex flacca*, verjetno zavržen.

V nadaljevanju predstavljamo seznam cvetnic, ki jih je Scopoli v drugi izdaji dela Flora Carniolica objavil kot nove vrste za znanost in njegovo ime velja še danes, ali pa so vrsto prestavili v drug rod (Scopolijevo ime je postalo bazionim, okrajšava Scop. pa preide v oklepaj – razen v primerih, ko je vrstni pridevek že zaseden). Pri tem smo si pomagali predvsem z viri: MAYER (1977), SOLDANO (1988), WRABER (1990) in WFO (2023). Dodajamo stran v delu, kjer je objavljen opis, risbo, če jo je Scopoli objavil, navedemo klasično nahajališče po SCOPOLI (1772) in PRAPROTNIK (2018b) ter komentar z navedbo virov, ki so vrsto že obravnavali. Slovensko ime povzemamo po MARTINČIČ et al. (2007).

***Agrostis alpina* Scop. – alpska šopulja**

Del 1, str. 60. Scopoli je zapisal, da uspeva v Bohinjskih Alpah.

***Arabis scopoliana* Boiss. (*Draba ciliata* Scop.) – Scopolijev repnjak**

Del 2, str. 6, tab. 33. Scopoli je zelo natančno napisal, da uspeva med Razdrtim in cerkvijo Sv. Hieronima. SURINA (2004) navaja, da je vrsta na ožjem klasičnem nahajališču izumrla, še vedno pa uspeva v bližnji okolici, npr. na Pleši na Nanosu. Sicer ima vrsta v Sloveniji potrjena nahajališča še v Trnovskem gozdu, na Kočevskem in Snežniku. O Scopolijevem repnjaku in njegovem preimenovanju sta pisala že SOLDANO (1988) in WRABER (1990), ki navajata, da so vrsto kasneje botaniki uvrstili v rod repnjakov, a ker je takson *Arabis ciliata* že obstajal, so mu dodali pridevek v čast odkritelju.

***Arabis vochinensis* Sprengel (*Draba mollis* Scop.) – bohinjski repnjak**

Del 2, str. 7, tabela (tab.) 34 (slika 5). Scopoli piše, da uspeva v Bohinjskih Alpah. O tem, da je vrsto nemški botanik Kurt SPRENGEL (1813) prestavil v rod repnjakov in jo poimenoval po klasičnem nahajališču, je pisal že WRABER (1990), SOLDANO (1988) pa je pojasnil, da je že leto prej vrsto v ime *Draba arabiformis* Hohenw. preimenoval ljubiteljski botanik Sigismund

Slika 5: Risba vrste *Draba mollis* Scop. iz dela Flora Carniolica (SCOPOLI 1772, tab. 34), ki se po MARTINČIČ et al. 2007 imenuje bohinjski repnjak (*Arabis vochinensis*).

Figure 5: Drawing of *Draba mollis* Scop from Flora Carniolica (SCOPOLI 1772, Tab. 34) that refers to *Arabis vochinensis* (MARTINČIČ et al. 2007).

Slika 6: Risba rušnate zvončice (*Campanula cespitosa*) iz dela Flora Carniolica (SCOPOLI 1772, tab. 4).

Figure 6: Drawing of *Campanula cespitosa* from Flora Carniolica (SCOPOLI 1772, Tab. 4).

von HOHENWART⁷ (1812), ki jo je opisal natančneje kot Scopoli. Zato SOLDANO (1988) predlaga novo kombinacijo *Arabis arabiformis* (Hohenwart) Soldano, ki pa v Mali flori Slovenije ni bila sprejeta (MARTINČIČ et al. 2007). Da je zadeva še bolj zapletena, ima GOVAERTS (1994) vrsto le za varieteto karpatskega repnjaka – *Arabis procurrens* var. *vochinensis* (Spreng.) Govaerts, kar povzemajo tudi v trenutno najbolj aktualni spletni bazi strokovnih rastlinskih imen (WFO 2023). A glede na jasno, na jugovzhodne Alpe omejeno razširjenost, ta uvrstitev verjetno ni upravičena in bi bilo sorodstvo bohinjkega repnjaka vsekakor nujno preveriti tudi z genetskimi raziskavami, ki bi položaj tega taksona lahko razjasnile.

***Asphodeline liburnica* (Scop.) Reichenb. (*Asphodelus liburnicus* Scop.) – liburnijski čepljec**

Del 1, str. 245, tab. 12. Scopoli piše, da mu jo je iz Istre prijazno prinesel Mygind. Vrsta na območju Slovenije ne uspeva (MARTINČIČ et al. 2007).

***Callitriche stagnalis* Scop. – širokolistni žabji las**

Del 2, str. 251. Scopoli je zapisal, da uspeva v okolici Trsta, kjer je dovolj morske vode (»aqua marina plenis«). Medtem ko SOLDANO (1988) vrste ne omenja, saj je vse flore ne priznavajo, pa jo kot Scopolijevo novo vrsto navaja MAYER (1971). Za Slovenijo jo navajajo MARTINČIČ et al. (2007), kot sprejet takson pa je objavljena tudi na WFO (2023).

***Campanula cespitosa* Scop. – rušnata zvončica**

Del 1, str. 143, tab. 4 (slika 6). Scopoli je zapisal, da uspeva na skalovju v gorah in cveti avgusta. Kot piše WRABER (1990), je SCOPOLI (1760) v svoji prvi izdaji natančneje navedel nahajališče in piše, da uspeva v kranjskih Alpah nad Kranjem ter med Idrijo in Spodnjo Idrijo. WRABER (1990) navaja še, da je bila za holotip vrste izbrana Scopolijeva ilustracija iz dela *Flora Carniolica*.

***Carex alba* Scop. – beli šaš**

Del 2, str. 216. Scopoli je zapisal, da je vrsta pogosta v okolici Idrije.

***Carex ferruginea* Scop. – rjasti šaš**

Del 2, str. 225. Scopoli je zapisal, da uspeva v okolici Sv. Petra, kar je razjasnil PETKOVŠEK (1977), ki navaja, da ta cerkev stoji nad Kamnikom in je danes brez stolpa.

***Carex pilosa* Scop. – vejicati šaš**

Del 2, str. 226. Scopoli piše, da vrsta uspeva v gozdovih v okolici Idrije.

***Centaurea kartschiana* Scop. – kraški glavinec**

Del 2, str. 140, tab. 55 (slika 7). Scopoli piše, da uspeva na travnikih v okolici Devina. Vrsta je endemična in uspeva samo na tržaškem obrežju v Italiji, v Sloveniji pa ne (MARTINČIČ et al. 2007, PRAPROTNIK, 2018b).

***Chamaecytisus purpureus* (Scop.) Link (*Cytisus purpureus* Scop.) – rdeča relika**

Del 2, str. 69, tab. 43. Scopoli piše, da je vrsto našel na skalnih bregovih Soče in v bližini Mrzleka - kraškega izvira v strugi Soče pod Skalnico, kot je razvozlal PETKOVŠEK (1977).

⁷ Sigismund von Hohenwart (1745–1825) je bil rojen v Celju in je deloval kot duhovnik in škof. Nekaj let je preživel na Koroškem in Kranjskem in se ukvarjal z naravoslovnimi vedami. Objavljal je krajše članke in botanična potopisa »Botanische Reisen in Kärnthen«. Njegovi herbariji in obsežne zbirke metuljev, hroščev, ptičev, mineralov in konhilij naj bi bile shranjene v graškem Joanneumu (MAL 2013).

Slika 7: Risba kraškega glavinca (*Centaurea kartschiana*) iz dela Flora Carniolica (SCOPOLI 1772, tab. 55).

Figure 7: Drawing of *Centaurea kartschiana* from Flora Carniolica (SCOPOLI 1772, Tab. 55).

Scopoli še doda, da uspeva tudi na Šmarni gori, in navaja, da mu je podatke poslal Franz Ksaver Wulfen⁸. Prevod Wulfenovega opisa vrste je podal WRABER (1990).

***Cirsium carniolicum* Scop. – kranjski osat**

Del 2, str. 128, tab. 54. Scopoli je nahajališče kranjskega osata podal zelo natančno. Zapisal je Bohinjske Alpe, Gora Preval nad Konjščico, pri čemer PETKOVŠEK (1977) piše, da gre za Studorski preval.

***Clinopodium thymifolium* (Scop.) Kuntze (*Satureja thymifolia* Scop.) – timijanovolistni popovec**

Del 1, str. 428, tab. 29 (slika 8). Scopoli piše, da uspeva v stenah v Idriji. Medtem ko SOLDANO (1977) uporablja Scopolijevo ime, ki vrsto uvršča med šetraje, jo je FRITSCH (1899) uvrstil v rod popovcev – *Mycromeria thymifolia* (Scop.) Fritsch, kar je veljavno ime v MARTINČIČ et al. (2007). Še pred Fritschem jo je KUNTZE (1891) prestavil med mačje mete (*Clinopodium thymifolium*), kar povzema tudi WFO (2023).

***Euonymus verrucosus* Scop. – bradavičasta trdoleska**

Del 1, str. 166. Scopoli je zapisal, da uspeva v skalnatih (in grobih? »aßperioribus«) gozdovih.

***Frangula rupestris* (Scop.) Schur (*Rhamnus rupestris* Scop.) – skalna krhlika**

Del 1, str. 164, tab. 5 (slika 9). Scopoli je zapisal, da uspeva v gorah in skalovju v okolici Gorice. Našel in poslal mu jo je Franz Ksaver Wulfen.

***Genista sylvestris* Scop. – gozdna košeničica**

Del 2, str. 53. Scopoli je zapisal, da uspeva v naših gozdovih in na gori Nanos. O tem je razpravljal že WRABER (1990) in tako kot SOLDANO (1988) zapisal, da je vrsto Scopoli najprej poslal Linnéju, ki pa jo je imel za špansko košeničico (*Genista hispanica*; WRABER 1990, SOBAN 2004). Ker se Scopoli s tem ni strinjal, jo je opisal kot novo vrsto.

***Gentiana pannonica* Scop. – panonski svišč**

Del. 1, str. 182. Scopoli je zapisal, da uspeva na Poreznu. Tako PETKOVŠEK (1977) kot WRABER (1990) razpravljata, zakaj je Scopoli svišč imenoval panonski.

***Helianthemum nummularium* Miller subsp. *grandiflorum* (Scop.) Schniz et Thell in Schniz et Keller (*Cistus grandiflorus* Scop.) – velecvetni popon**

Del 1, str. 377, tab. 25 (slika 10). Scopoli piše, da uspeva v Bohinjskih Alpah.

***Heracleum austriacum* L. subsp. *siifolium* (Scop.) Nyman (*Tordylum siifolium* Scop) – rožnordeči dežen**

Del 1, str. 194, tab. 8. Scopoli je zapisal, da uspeva v Bohinjskih Alpah. O njem piše tudi WRABER (1990), ki navaja, da je rožnordeči dežen endemičen v Jugovzhodnih Apneniških Alpah, tipska podvrsta pa v Severnih Apneniških Alpah.

⁸ Franz Ksaver Wulfen (1728–1805) je bil celovski botanik, ki je nekaj časa preživel tudi v Gorici in Ljubljani ter raziskoval rastlinstvo Kranjske (PRAPROTNIK 2016). Podatke o najdbah je sporočal tudi Scopoliju (SOBAN 2004).

Slika 8: Risba vrste *Satureja thymifolia* Scop. iz dela *Flora Carniolica* (SCOPOLI 1772, tab. 29), ki se po MARTINČIČ et al. (2007) nanaša na timijanovolistni popovec (*Mycromeria thymifolia* (Scop.) Fritsch) ali po WFO (2023) na vrsto *Clinopodium thymifolium* (Scop.) Kuntze.

Figure 8: Drawing of *Satureja thymifolia* Scop. from the work *Flora Carniolica* (SCOPOLI 1772, Tab. 29), which according to MARTINČIČ et al. (2007) refers to *Mycromeria thymifolia* (Scop.) Fritsch or, according to WFO (2023), to *Clinopodium thymifolium* (Scop.) Kuntze.

Slika 9: Risba vrste *Rhamnus rupestris* Scop. iz dela *Flora Carniolica* (SCOPOLI 1772, tab. 5), ki se danes imenuje skalna krhlika (*Frangula rupestris*).

Figure 9: Drawing of *Rhamnus rupestris* Scop. from the work *Flora Carniolica* (SCOPOLI 1772, Tab. 5), which today refers to *Frangula rupestris*.

Slika 10: Risba vrste *Cistus grandiflorus* Scop. iz dela *Flora Carniolica* (SCOPOLI 1772, tab. 25), ki se danes imenuje velecvetni popon (*Helianthemum nummularium* Miller subsp. *grandiflorum*).

Figure 10: Drawing of *Cistus grandiflorus* Scop. from the work *Flora Carniolica* (SCOPOLI 1772, Tab. 5), which today refers to *Helianthemum nummularium* Miller subsp. *grandiflorum*.

Slika 11: Risbi vrst *Stellaria rubra* Scop. in *Stellaria ciliata* Scop. iz dela Flora Carniolica (SCOPOLI 1772, tab. 17), ki se danes imenujeta kipeča črvinka (*Minuartia rubra*) in resasta popkoresa (*Moehringia ciliata*).

Figure 11: Drawings of *Stellaria rubra* Scop. and *Stellaria ciliata* Scop. from the work Flora Carniolica (SCOPOLI 1772, Tab. 17) that today refer to *Minuartia rubra* and *Moehringia ciliata*.

***Homogyne sylvestris* Cass. (*Tussilago sylvestris* Scop.) – gozdni planinšček**

Del 2, str. 157. SOLDANO (1988) piše, da je Scopolijev opis te vrste nelegitimen, saj v celoti citira Linnéjev opis za vrsto *Tussilago alpina*, čeprav se ta vrsta od Scopolijeve razlikuje. Zato Scopoli ni naveden v oklepaju pri opisu nove kombinacije.

***Minuartia rubra* (Scop.) McNeill (*Stellaria rubra* Scop.) – kipeča črvinka**

Del. 1, str. 316, tab. 17 (slika 11). Scopoli piše, da uspeva na sončnih gričih v okolici Vipave. SOLDANO (1988) navaja, da je to vrsto Scopoli poslal nemškemu botaniku Christianu Ludwigu Willichu (1718–1773) in da so v njegovem herbariju morda tipski primerki.

***Minuartia rupestris* (Scop.) Schinz et Thell. (*Stellaria rupestris* Scop.) – skalna črvinka**

Del. 1, str. 317, tab. 18. Scopoli je zapisal, da uspeva v alpskem skalovju.

***Moehringia ciliata* (Scop.) Dalla Torre (*Stellaria ciliata* Scop.) – resasta popkoresa**

Del. 1, str. 315, tab. 17 (slika 11). Scopoli je zapisal, da uspeva v Bohinjskih Alpah. SOLDANO (1988) piše, da jo je Scopoli v enem izmed svojih rokopisov kasneje prestavil v drug rod klinčnic in imenoval *Arenaria prostata* (vrstni pridevek *ciliata* je bil že zaseden). Šele leta 1882 je vrsto tirolski botanik Karl Wilhelm von DELLA TORE (1882) predstavil v rod *Moehringia*.

***Pulsatilla alpina* (L.) Delarbre subsp. *apiifolia* (Scop.) Nyman (*Anemone apiifolia* Scop.) – žveplenorumeni kosmatinec**

Del. 1, str. 385. Scopoli je zapisal, da gre za vrsto kosmatince z rumenimi cvetovi, ki uspeva v Bohinjskih Alpah. PRAPROTNIK (2015) piše, da je vrsto okrog leta 1896 na Lipanci nad Pokljuko našel Alfonz Gspan, kar je navedeno tudi v MARTINČIČ et al. (2007). Žveplenorumeni kosmatinec je vrsta silikatnih alpskih travnišč (FISCHER et al. 2008), zato so navedbe za karbonatne dele naših Alp dvomljive.

***Neotinea tridentata* (Scop.) R.M.Bateman, Pridgeon & M.W.Chase (*Orchis tridentata* Scop.)**

Del 2, str. 190. Scopoli je zapisal, da vrsta uspeva na gričih v okolici Idrije. Leta 1997 so BATEMAN et al. (1997) nekatere vrste rodu *Orchis* predstavili v nov rod imenovan *Neotinea*.

***Pedicularis acaulis* Scop. – brezstebelni ušivec**

Del 1, str. 439, tab. 31. Scopoli je zapisal, da uspeva v Tolminskih Alpah v okolici Otaleža, majhne vasi v bližini Idrije (PETKOVŠEK 1977).

***Plantago holosteum* Scop. – gredljasti trpotec**

Del 1, str. 108. Scopoli ne navaja nahajališč, v svoji prvi izdaji (SCOPOLI 1760) pa ga ne omenja.

***Rhinanthus alectorolophus* (Scop.) Polich (*Mimulus alectorolophus* Scop.) – kosmati škroboteč**

Del 1, str. 435. Scopoli navaja, da uspeva na podobnih rastiščih kot druga tudi v delu opisana vrsta – na pustih travnikih. O njem piše tudi WRABER (1990).

***Salix alpina* Scop. – alpska vrba**

Del 2, str. 255, tab. 61 (slika 12). Scopoli je zapisal, da uspeva v alpskem svetu.

***Salix eleagnos* Scop. – siva vrba**

Del 2, str. 257. Scopoli je zapisal, da raste »na naših gorah, pri izvirih in ob potokih«, WRABER (1990) pa naprej navaja, da jo je Scopoli imel za pogosto in jo je lahko videl v dolini Idrije in Belce.

***Salix glabra* Scop. – gola vrba**

Del 2, str. 257. Scopoli je zapisal, da je pogosta na višjih gorah Kranjske, kar je prevedel WRABER (1990). SOLDANO (1988) piše, da je Scopoli v enem izmed svojih rokopisov, ki so ohranjeni na Univerzi v *Salix alpina* Pavii, zapisal, da gre pri vrstnem pridevku te vrste za *lapsus calami*, torej napako med pisanjem, in bi se vrsta morala imenovati *glauca* in ne *glabra*.

***Salix serpyllifolia* Scop. – timijanovolistna vrba**

Del 2, str. 255, tab. 61 (slika 12). Scopoli je zapisal, da uspeva v Bohinjskih Alpah. SOLDANO (1988) opozarja, da je Scopoli zapisal *serpyllifolia* in ne *serpyllifolia*, kot je bilo objavljeno v delu Flora Europaea (RECHINGER 1964) in uporabljeno tudi v MARTINČIČ et al. (2007)

***Sanicula epipactis* E.H.L. Krause (*Astrantia epipactis* Scop.) – tevje**

Del 1, str. 185, tab. 6. Scopoli piše, da je pogosta v okolici Idrije in Gorice. Kot je zapisal WRABER (1990), je bila vrsta znana že Pietru Andrei Mattioliu, ki jo je imenoval *Epipactis*, a Scopoli jo je prvi veljavno opisal. Po bretonskem naravoslovcu Balthasarju Hacquetu, ki je delal tudi kot kirurg v Idriji sočasno s Scopolijem, jo je imenoval Augustin Pyramus de Candolle (1778–1841) in ustanovil rod *Hacquetia*. Leta 1904 so vrsto premaknili v rod ženikljev in imenovali *Sanicula epipactis* E. H. L. Krause, kar naj bi bilo v veljavi tudi danes (WFO, 2023).

***Saxifraga hochenwartii* Sternb. (*Saxifraga trichodes* Scop.) – Hochenwartov kamnokreč**

Del 1, str. 295, tab. 15 (slika 13). Scopoli piše, da uspeva v zahodnem delu Bohinjskih Alp, predvsem okoli Jezerc. PETKOVŠEK (1977) piše, da gre za Planino Pri jezeru, medtem ko se WRABER (1978) ne strinja in meni, da gre bolj verjetno za opuščeno planino Jezerca pri Velem polju. SOLDANO (1977) piše, da glede na Scopolijevo risbo, kjer so listi na stebelu nameščeni vse do cvetov, ne bi smelo biti dvomov, da gre za vrsto *Saxifraga hochenwartii* Sternb. in ne Linnéjevo vrsto *Saxifraga sedoides* L., ki jo kot sinonim navaja WFO (2023), a ima liste olistane samo v spodnjem delu stebela.

***Scorzonera villosa* Scop. – dlakavi gadnjak**

Del 2, str. 97, tab. 46. Scopoli je zapisal, da uspeva v okolici Trsta.

***Senecio scopolii* Hoppe et Hornsch. (*Senecio lanatus* Scop.) – Scopolijev grint**

Del 2, str. 165. Scopoli je zapisal, da uspeva v gorah v okolici Senožeč. SOLDANO (1988) navaja, da Scopolijevo ime ni obveljalo, saj je bila tri leta pred njegovim opisom z istim imenom poimenovana druga vrsta. Zato sta HOPPE & HORNSCHUCH (1818) takson posvetila Scopoliju.

***Sesleria autumnalis* (Scop.) F. W. Schultz (*Phleum autumnale* Scop.) – jesenska vilovina**

Del 1, str. 56. Scopoli piše, da uspeva na griču Medeja. Kot piše PETKOVŠEK (1977), grič leži na desnem bregu Soče in na njem naj bi Benečani v začetku 17. stoletja sezidali trdnjavo.

***Tilia patyphyllos* Scop. – lipa**

Del 1, str. 373. Scopoli je zapisal, da uspeva v gozdovih.

***Tragopogon dubius* Scop. – velika kozja brada**

Del 2, str. 95. Scopoli navaja, da vrsta uspeva v hribovitem svetu v okolici Trsta in Senožeč. O veliki kozji bradi je pisal JOGAN (2013), ki je preveril znana nahajališča te vrste v Sloveniji in ugotovil, da vrsta uspeva samo na motenih rastiščih (ob železnicah). Sprašuje se, ali se Scopolijev opis dejansko nanaša na takson, ki mu danes pravimo *T. dubius*, kar pa je brez Scopolijevih herbarnijskih primerkov vsekakor težko preveriti.

Slika 12: Rishi alpske (*Salix alpina*) in timijanovolistne vrbe (*Salix serpillifolia*) iz dela Flora Carniolica (SCOPOLI 1772, tab. 61).

Figure 12: Drawings of *Salix alpina* and *Salix serpillifolia* from Flora Carniolica (SCOPOLI 1772, Tab. 61).

***Vicia grandiflora* Scop. – volecvetna grašica**

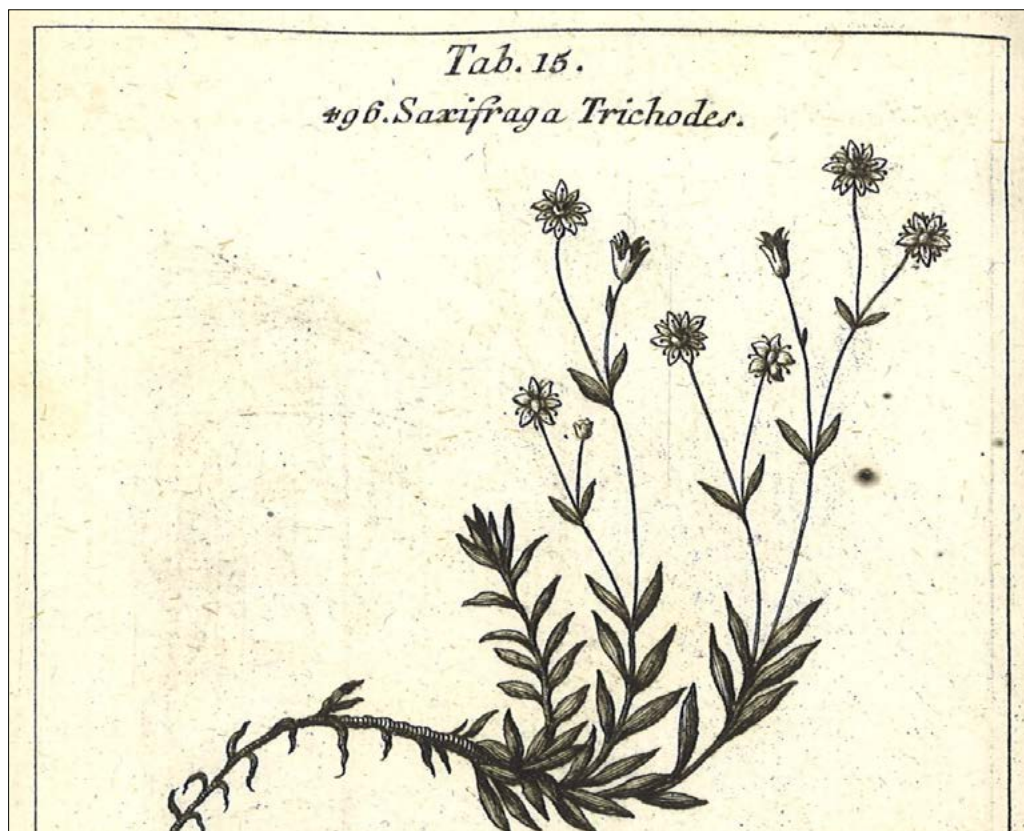
Del 2, str. 65, tab. 42 (slika 14). Scopoli je zapisal, da uspeva pri Trstu.

Čeprav MAYER (1971) piše, da je je Scopoli kot novo vrsto opisal *Erigeron polymorphus* Scop., gre pri tej vrsti za neveljaven opis, saj je Scopoli vrsto enačil tudi z Linnéjevo vrsto *Erigeron uniflorus* (HUBER 1995). Prav tako MAYER (1971) kot Scopolijevo novo vrsto navaja *Linum liburnicum* Scop., ki ga je Scopoli videl v Mygindovem herbariju iz Istre (SCOPOLI 1722) in je naveden tudi v MARTINČIČ et al. (2007). Novejše flore vrste ne priznavajo in za sinonim navajajo takson *Linum corymbulosum* Rchb. (npr. ROTTENSTEINER 2014, WFO 2023), ali pa to vrsto obravnavajo na podvrstnem nivoju kot *Linum strictum* L. subsp. *corymbulosum* (Rchb.) Riony (NIKOLIĆ 2020).

Nekaj vrst, ki jih je opisal Karl LINNÉ (1753), je Scopoli preimenoval v bolj ustrezno kombinacijo, ki je v veljavi še danes. To so:

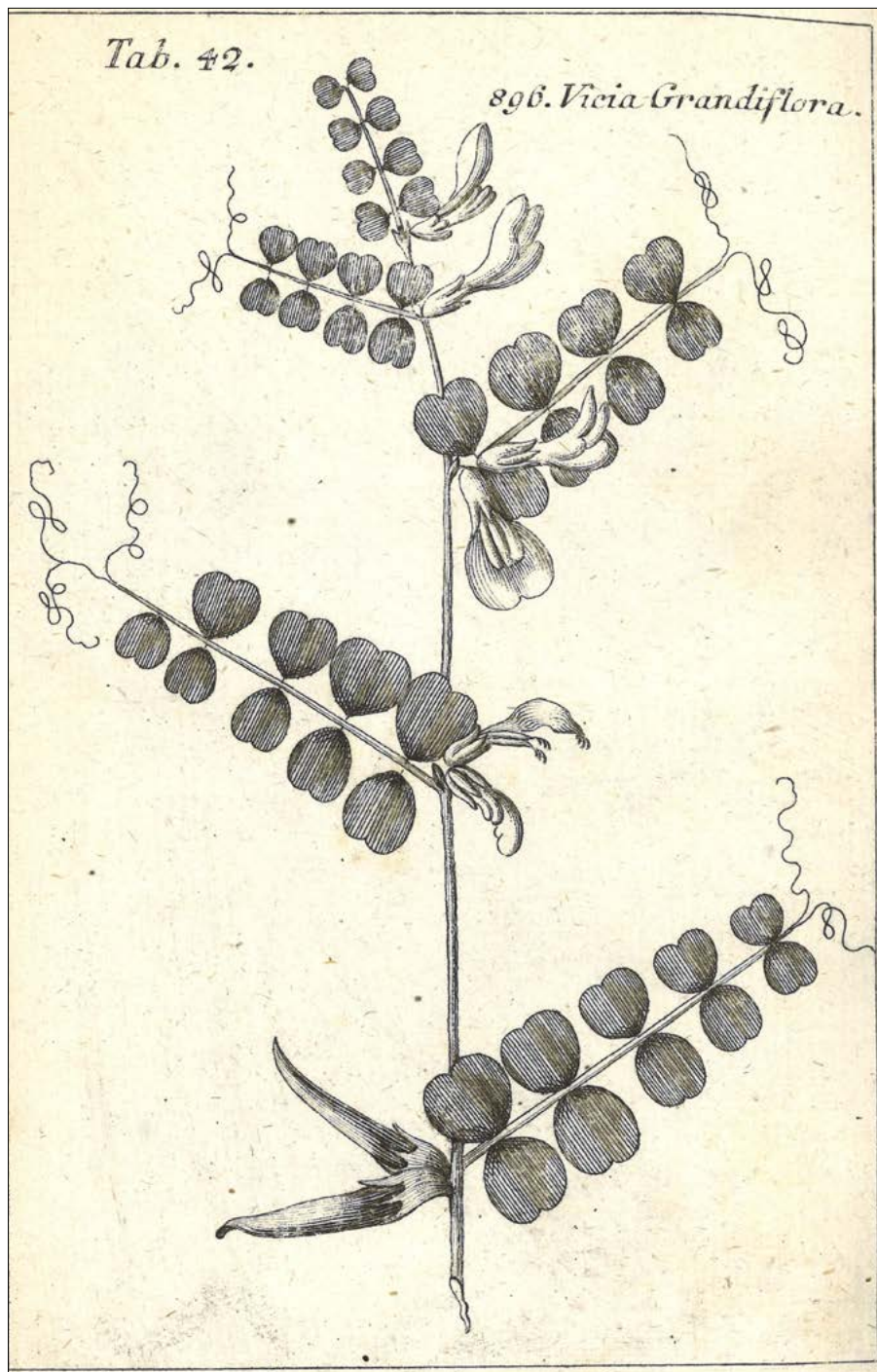
***Cakile maritima* Scop. (*Bunias cakile* L.) – obmorska gorjuša**

Del 2, str. 35. Scopoli je zapisal, da vrsta uspeva na morski obali v okolici Trsta.

Slika 13: Risba vrste *Saxifraga trichodes* Scop. iz dela *Flora Carniolica* (SCOPOLI 1772, tab. 15), ki se najverjetneje nanaša na Hohenwartov kamnokreč (*Saxifraga hohenwartii*).

Figure 13: Drawing of *Saxifraga trichodes* Scop. from *Flora Carniolica* (SCOPOLI 1772, Tab. 15), probably referring to *Saxifraga hohenwartii*.

Slika 14: Risba velecvetne grašice (*Vicia grandiflora*) iz dela Flora Carniolica (SCOPOLI 1772, tab. 42).

Figure 14: Drawing of *Vicia grandiflora* from Flora Carniolica (SCOPOLI 1772, Tab. 42).

***Cotinus coggygria* Scop. (*Rhus cotinus* L.) – ruj**

Del 1, str. 220. Scopoli je zapisal, da uspeva na gorah v okolici Vipave in Trsta. Medtem ko MEYER (1971) piše, da je vrsto opisal Scopoli, pa Soldano navaja tudi Linnéjevo ime, iz katerega naj bi Scopoli izpeljal novo kombinacijo imena.

***Onobrychis viciifolia* Scop. (*Hedysarum onobrychis* L.) – navadna turška detelja**

Del. 2, str. 76. Scopoli je zapisal, da uspeva na gorah v okolici Senožeč.

***Ostrya carpinifolia* Scop. (*Carpinus ostrya* L.) – črni gaber, gabrovec**

Del 2, str. 244. Scopoli piše, da uspeva na obrežjih rek Save, Idrijce in Kokre ter v okolici Devina, Gorice in Trsta.

***Sanguisorba minor* Scop. (*Poterium sanguisorba* L.) – mala strašnica**

Del. 1, str. 110. Scopoli je zapisal, da uspeva na suhih in sončnih krajih.

Poleg semenk je Scopoli v tej izdaji dela *Flora Carniolica* opisal tudi nekaj novih vrst gliv, ki pa jih je obravnaval že VOSS (1881) in pred kratkim objavil PILTAVER (2023). Opisal je tudi nekaj novih vrst mahov, med katerimi sta bili novi vsaj vrsti *Marchantia triandra* Scop. (danes *Mannia triandra* (Scop.) Grolle) in *Marchantia quadrata* Scop. Scopolijevo briološko in lihenološko delo bo v prihodnosti treba še obdelati.

Zaključek

Scopoli je z dvema izdajama dela *Flora Carniolica* postavil temelje vedenju o rastlinstvu Kranjske in prvi zapisal tudi kranjska imena rastlin in gliv. Navedel je imena za 139 vrst, večino smo lahko določili vsaj do rodu, za 9 imen pa nismo mogli ugotoviti, na kaj se nanašajo. Medtem ko je v prvem delu Scopoli vrste predstavil še s kratkimi diagnozami, je v drugem delu to popravil in jih poimenoval v skladu z dvojnimi poimenovanjem. Z območja Kranjske je samo v svojem drugi izdaji *Flore Carniolice* veljavno opisal kar 40 taksonov, mnoge pa ustrezno prestavil v druge rodove. Številne vrste imajo po njegovi zaslugi tako klasično nahajališče prav na območju Slovenije. S priporočili o rabi travnikov in gozdov ter uvajanju novih poljščin je verjetno želel pomagati prebivalcem Kranjske, pri tem pa se je od njih tudi učil in npr. predstavil uporabnost islandskega lišaja.

Povzetek

Joannes Antonius Scopoli (1723–1788) se je z botaniko in rastlinami ukvarjal že v mladosti in študiral takrat razpoložljivo botanično literaturo, tudi delo *Species plantarum* Karla Linnéja. v Idriji je delal kot rudniški zdravnik med letoma 1754 in 1769. Tolažbo v krutem življenju je našel v raziskovanju in popisovanju narave Kranjske. Leta 1760 je izdal delo *Flora Carniolica*, s katerim je postavil temelje poznavanju rastlinskih vrst na Kranjskem. V tej prvi izdaji je predstavil tudi 139 kranjska imen za rastline in glive, njihove zdravilne učinke in nekatera njihova nahajališča. Rastline v tej izdaji je predstavil s kratkimi diagnozami in ne z dvojnimi poimenovanjem. V njej je veljavno opisal štiri rodove. Dopisoval se je z največjim taksonomom tistega časa – Karlom Linnéjem, kateremu je pošiljal tudi herbarijske pole, semena in dele rastlin. N. J. Jacquin je vrsto *Scopola carniolica* posvetil Scopoliju in po njem poimenoval nov rod, ki pa so ga kasneje

iz *Scopola* preimenovali v *Scopolia*. O rastlinah je Scopoli pisal tudi v svojih naravoslovnih letopisih (Annus historico-naturalis II. in IV), kjer je razpravljal o rabi travnikov in gozdov na Kranjskem. Za uporabo je priporočil oljno bučo in opisal uporabnost islandskega lišaja. Kot novo vrsto je v teh letopisih opisal tudi rumeno milje (*Paederota lutea*). Po odhodu s Kranjske je delo Flora Carniolica nadgradil z drugo izdajo, ki je morda izšla že leta 1771 in ne leto kasneje. V tem delu je pri poimenovanju rastlin sledil svojemu vzorniku in dopisovalcu Karlu Linnéju. V delu je predstavil številne za Kranjsko nove vrste, za nekatera imena je ustvaril nove kombinacije, ki so veljavne še danes, in mnoge vrste prestavil v druge rodove. Scopolija imamo zato lahko upravičeno za začetnika moderne botanične znanosti pri nas.

Summary

Joannes Antonius Scopoli (1723–1788) dealt with botany and plants already in his youth and studied botanical literature available at the time, including the work Species Plantarum of Carl Linnaeus. He worked as a mine doctor in Idrija between 1754 and 1769. Owing to a number of issues he was faced with in Idrija, he spent most of his time researching and cataloguing the nature of Carniola. In 1760, he published the work Flora Carniolica, with which he laid the foundations for the knowledge of plant species in Carniola. In this first edition, he also presented 139 Carniolan names of plants and fungi, their medicinal effects and some of their locations. He presented the plants in this edition with short diagnoses and not with binomial nomenclature. In it he validly described four genera. He corresponded with the greatest taxonomist of the time – Carl Linnaeus, to whom he also sent herbarium specimens, seeds and parts of plants. Nicolaus Joseph Jacquin dedicated the species *Scopolia carniolica* to Scopoli and named a new genus after him, which was later renamed from *Scopola* to *Scopolia*. Scopoli also wrote about plants in his Natural History Annals (Annus historico-naturalis II. and IV), where he discussed the use of meadows and forests in Carniola. He recommended oil pumpkin for use and described the usefulness of Icelandic lichen. In these annals, he also described the yellow millet (*Paederota lutea*) as a new species. After leaving Carniola, he updated his Flora Carniolica with a second edition, which may have been published already in 1771 and not a year later. In this work, he followed his correspondent Carl Linnaeus in naming plants and named them using binomial nomenclature. There he introduced several new species for Carniola, created new combinations for some names that are still valid today, and moved many species to other genera. Therefore, Scopoli can be considered the founder of modern botanical science in Slovenia.

Literatura

- BALDINGER, E., 1768: Biographien jetzt lebender Äzte 4. Jena. Str. 161–170.
- BATEMAN, R. M., PRIDGEON, A. M. & CHASE, M. W., 1997: Lindleyana, Scientific Journal of the American Orchid Society 12(3): 122.
- BEZLAJ, F., SUYER, V., 1974: Liber de simplicibus Benedicti Rinij. Jezik in slovstvo 19(6/7): 185–192.
- CANDOLLE, A. P., 1830: Prodrromus systematis naturalis regni vegetabilis, sive, Enumeratio contracta ordinum generum specierumque plantarum huc usque cognitarium, juxta methodi naturalis, normas digesta 4: 85.
- CODE, 1966: International Code of Botanical Nomenclature. Utrecht. Regnum Veg. 46 str.
- DE LUCCA, I., 1778: Das gelehrte Oesterreich. St. 2. Wien. Str. 123–131.

- DELLA TORE, K. W., 1882: Anleitung zur Beobachtung und zum Bestimmen der Alpenpflanzen. Str. 78.
- DAPONTE, G. M., 1811: Elogio storico d. Sig. Gio. Ant. Scopoli. Bergamo. 40 str.
- DESCHMANN, C., 1856: Einiges über die naturwissenschaftlichen Forschungen in Krain. Jahresheft (I) des Vereines des krainischen Landesmuseums, Laibach. Str. 5.
- DOLŠAK, F., 1924: . A. Scopoli: odličnemu botaniku v spomin ob dvestoletnici. Ljubljana. 64–69.
- FISCHER, M., OSWALD, K. & ADLER, W., 2008: Exkursionsflora für Österreich, Liechtenstein und Südtirol. 3. Auflage. Land Oberösterreich, Biologiezentrum der Oberöstr. Landesmuseen, Linz.
- FREYER, H., 1840: Beiblätter zur »Flora« 23(2): 57.
- FRITSCH, K., 1899: Schedae ad Floram Exsiccata Austro-Hungaricum 8: 119.
- GOVAERTS, R., 1994: World Checklist of Seed Plants 1(1): 8.
- GRAF, R., 1853: Scopoli's Naturanschauung. Oesterr. bot. Wochenblatt 1853. Str. 204–206, 210–211, 217–219, 325–327.
- GOSAR, M. & PETKOVŠEK, V., 1982: Naravoslovci na Slovenskem. Scopolia 5: 1–38.
- HOHENWART, S., 1812: Botanische Reisen nach Kärnten. Ed. 2: 195.
- HOPPE, D. H. & HORNSCHUCH F., 1818: Tagebuch einer Reise nach den Küsten des Adriatischen Meers und den Gebürgen von Krain, Knärnten, Tyrol, Salzburg, Beiern und Böhmen; vorzüglich in botanischer und entomologischer Hinsicht. Regensburg. Str. 251.
- HUBER, W., 1995: Typification of *Erigeron glabratus* (Asteraceae). Taxon 44(1): 87–89.
- JOGAN, N., 2013: Yellow goatsbeard *Tragopogon dubius* Scop. (Asteraceae): confirmation of its dubious occurrence in Central Slovenia. Natura Sloveniae 15(2): 5–11.
- KLEMUN, M., 2023: Tekmovanje proti sodelovanju: poklice poti naravoslovcev v Habsburški monarhiji 18. stoletja. Zgodba I. A. Scopolija in N. J. Jacquina. Str. 148–189. V: Bavcon, J. & Ravnjak, B. (ur.): Ioannes Antonius Scopoli polihistor v Deželi Kranjski. Ob 300 letnici rojstva. Ljubljana: Botanični vrt Univerze v Ljubljani.
- KOCBEK, F., 1888: Učiteljski tovariš 28(18–24): 18 (279–281), 19 (295–298), 21 (327–330), 22 (342–344), 23 (359–360), 24 (376–377).
- KUNTZE, O., 1891: Revisio generum plantarum:vascularium omnium atque cellularium multarum secundum leges nomenclaturae internationales cum enumeratione plantarum exoticarum in itinere mundi collectarum 2: 516.
- LINNE, K., 1753: Species plantarum, exhibentes plantas rite cognitatas ad genera relatas, cum differentiis specificis, nominibus trivialibus, synonymis selectis, locis natalibus, secundum systema sexuale digestas. Stockholm: Impensis Laurentii Salvii. Tomus 1: 560 str.
- LINNE, K., 1762: Species Plantarum: exhibentes plantas rite cognitatas, ad genera relatas, cum differentiis specificis, nominibus trivialibus, synonymis selectis, locis natalibus, secundum systema sexuale digestas. Stockholm: Impensis Laurentii Salvii. Tomus 2: 561–1200.
- LINK, J. H. F., 1821: Enumeratio plantarum horti regii berolinensis altera. Pars 1: 458.
- JACQUIN, N. J., 1764: Observationum botanicarum, Pars 1. Vindobonae, str. 32–33.
- MAL, J., 2013: Hohenwart, Sigismund, pl. (1745–1825). Slovenska biografija. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU. <http://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi236030/#slovenski-biografski-leksikon> (1. maj 2023).
- MARTINČIČ, A., WRABER, T., JOGAN, N., PODOBNIK, A., TURK, B., VREŠ, B., RAVNIK, V., FRAJMAN, B., STRGULC KRAJŠEK, S., TRČAK, B., BAČIČ, T., FISCHER, M. A., ELER, K. IN SURINA, B., 2007: Mala flora Slovenije: ključ za določanje praprotnic in semenk. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana. 968 str.

- MAYER, E., 1971: Dvesto let »Kranjske flore« J. A. Scopolija. *Proteus* 34: 299–305.
- MAYER, E., 1972: Proslava 200-letnice Scopolijeve »Kranjske flore«. *Proteus* 35: 273–274.
- MATTIOLI, P. A., 1565: *Senensis medici, Commentarii in sex libros Pedacii Dioscoridis Anazarbei De medica materia*. Str. 1072.
- MÜLLNER, A., 1900: Die Kürbispflanze in der k. k. Landwirthschaftsgesellschaft in Laibach. *Argo* 9(8): 167.
- MÜLLNER, A., 1901: Das Waldwesen in Krain. *Argo* 9: 21–26.
- MÜLLNER, A., 1906: Dr. J. A. Scopoli als Werskartst in Idria 1754–769. Nach den Akten des k. k. Hofkammerarchives. *Berg- und Hüttenmännisches Jahrbuch der k. k. montanischen Hochschulen zu Leoben und Pribram* 54: 261–292.
- NICOLAO, P., 1973, Giovanni Antonio Scopoli: nel 250. della nascita. Trento: Amministrazione comunale, Cavalese. 31 str.
- PETKOVŠEK, V., 1977: J. A. Scopoli, njegovo življenje in delo v slovenskem prostoru. Razprave. Razred za Prirodoslovne vede. *Classis IV: Historia naturalis* 20(2): 104 str.
- PILTAVER, A., 1995: Podobe kranjskih gob, dragocen del Scopolijeve zapuščine. *Proteus* 58(1): 19–25.
- PILTAVER, A., 1997: Podobe kranjskih lišajev. Drugi del zapuščine neznanega slikarja Thomasa Hörmana. *Proteus* 60(1): 22–29.
- PILTAVER, A., 2023: Scopoli in glive. Str. 210–239. V: Bavcon, J. & Ravnjak, B. (ur.): *Ioannes Antonius Scopoli polihistor v Deželi Kranjski. Ob 300 letnici rojstva*. Ljubljana: Botanični vrt Univerze v Ljubljani.
- PINTAR, I., 1954: Johannes Antonius Scopoli in njegovo prizadevanje za obrtno higieno. *Arhiv za higijenu rada. Radovi*. Vol. 5, BR. 3-4, str. 309–320.
- PRAPROTNIK, N., 2007: Henrik Freyer in njegov seznam slovanskih rastlinskih imen iz leta 1836. *Scopolia* 61: 1–99.
- PRAPROTNIK, N., 2015: Botaniki, njihovo delo in herbarijske zbirke praprotnic in semen k v Prirodoslovnem muzeju Slovenije. *Scopolia* 83/84: 1–414.
- PRAPROTNIK, N., 2016: Seznam praprotnic in semen ter njihova nahajališča na Slovenskem v delih Franca Ksaverja Wulfena. *Scopolia* 86: 1–143.
- PRAPROTNIK, N., 2018a: Joannes Antonius Scopoli (1723–1788). Ob 230-letnici smrti znamenitega naravoslovca in zdravnika. *Mohorjev koledar*. Str. 189–193.
- PRAPROTNIK, N., 2018b: Joannes Antonius Scopoli (1723–1788) in njegovo botanično delovanje na Slovenskem. *Idrijski razgledi* 63(1): 34–47.
- PRAPROTNIK, N., BAVCON, J., RAVNJAK, B., 2023: Botanično delovanje I. A. Scopolija na Kranjskem. Str. 62–146. V: Bavcon, J. & Ravnjak, B. (ur.): *Ioannes Antonius Scopoli polihistor v Deželi Kranjski. Ob 300 letnici rojstva*. Ljubljana: Botanični vrt Univerze v Ljubljani.
- PUNGARŠEK, Š., 2019: Žiga Zois – ljubitelj rastlin? V: Kryštufek, B. (ur.), *Žiga Zois – popoln naravoslovec (dve stoletji po smrti)*. *Scopolia* 97: 180–190.
- ROTTENSTEINER, W. K., 2014: *Exkursionsflora für Istrien*. Verlag des Naturwissenschaftlichen Vereins für Kärnten, Klagenfurt. Str. 586.
- SIVIERO, M. & VIOLANI, C., 2006: Drawings for an exacting author: illustrations from Giovanni Antonio Scopoli's "*Deliciae florae et faunae insubricae*". *Arch Nat Hist*. 33(2): 214–231.
- SCOPOLI, J. A., 1754: *Methodus plantarum enumerandis stirpibus ab eo repertis destinata*. Viennae. 26 str.
- SCOPOLI, J. A., 1760: *Flora Carniolica*. Viennae. 607 str.
- SCOPOLI, J. A., 1769: *Annus II. Historico Naturalis*. Lipsiae. 118 str.

- SCOPOLI, J. A., 1770: Annus IV. Historico Naturalis. Lipsiae. 150 str.
- SCOPOLI, J. A., 1772: Flora Carniolica. Edition secunda aucta et reformata. Vindobonae. 448 in 496 str.
- SCOPOLI, J. A., 1786–1788: Deliciae Florae et Faunae Insubricae. Pars I–III: 85 str., 115 str., 87 str.
- SEVNIK, F., 1959: Iz zgodovine našega gozdarstva. Pomembnejši gozdarski strokovnjaki na Slovenskem v preteklosti. Gozdarski vestnik 17: 252.
- SOBAN, D. 2004: Joanes A. Scopoli – Carl Linnaeus. Dopisovanje / Correspondence. 1760–1775. Prirodoslovno društvo Slovenije, Ljubljana. 349 str.
- SOLDANO, A., 1988: Nomenclator Scopolianus I. I generi e le specie della flora italiana e slovena descritti da Giovanni Antonio Scopoli: le combinazioni nuove ed i nomi nuovi ancora in uso (Phanerogamae). Atti dell'Istituto botanico e Laboratorio crittogamico dell'Università di Pavia. Ser. 7(7): 7–17.
- SMITH, J. E., 1790: Plantarum icones hactenus ineditae, plerumque ad plantas in Herbario Linneano conservatas delineatae 2: 34.
- SPETA, F., 2004: Österreichs Entomologen der ersten Stunde: Nikolaus Poda (1723-1798) und Joannes Antonio Scopoli (1723-1788). Denisia 13: 567–618.
- SPRENGEL, C., 1813: Plantarum minus cognitarum pugillus. Ed. 1. Hallae. Str. 46–47.
- STAFLEU, F. A. & COWAN, R. S. 1985: Taxonomic literature. A selective guide to botanical publications and collections with dates, commentaries and types. Ed. 2. Utrecht. Bohn. Scheltema, Holkema.
- SURINA, B., 2004: *Arabis scopoliana* Boiss. – Scopolijev repnjak. V: Čušin, B. (ur.), Natura 2000 v Sloveniji. Rastline. Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU. Str. 45–49.
- RECHINGER, K. H., 1964: *Salix* L. V: Tutin, T. G., Heywood, V. H., Burges, N. A., Valentine, D. H., Walters, S. M., Webb, D. A., Flora Europaea 1: 43–54.
- RINDI, G., VIOLANI, C., 1991: G. A. Scopoli. Dissertatio de diaeta litteratorum. Milano, Cisalpino.
- VOSS, W., 1881: Ioannes Antonius Scopoli. Lebensbild eines österreichischen Naturforschers un dessen Kenntnisse der Pilze Krains. Separatabdruck aus den Verhandlungen der k.k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien. 52 str.
- TOMASELLI, R., 1973: Ricorrenze storiche dell'Orto Botanico dell'Università di Pavia negli anni settanta. Atti dell'Istituto Botanico dell'Università, Pavia. 129 str.
- WETTSTEIN, R., 1895: Die Natürlichen Pflanzenfamilien nebst ihren Gattungen und wichtigeren Arten, insbesondere den Nutzpflanzen, unter Mitwirkung zahlreicher hervorragender Fachgelehrten begründet 4(3b): 85.
- WFO (2023): World Flora Online. <http://www.worldfloraonline.org>. (1. 5. 2023)
- WRABER, T., 1978: Razmišljanja ob Petkovškovi razpravi o Scopoliju. Proteus 41(3): 116–117.
- WRABER, T., 1985: Scopolijeva Flora carniolica: 1771 ali 1772? Proteus 48: 275–277
- WRABER, T., 1990: Sto znamenitih rastlin na Slovenskem. Prešernova družba, Ljubljana. 230 str.
- WRABER, T., 1999: Zanimive drobtine iz mikološkega delovanja Janeza Antona Scopolija. Proteus 61(4): 152–154.
- WRABER, T., 2008: Scopolijeva razprava “Dubia botanica”. Idrijski razgledi 3(1-2): 63–67.

Preglednica 1: Scopolijev seznam kranjskih imen za rastline in glive iz dela Flora Carniolica (SCOPOLI 1760). Znak * nakazuje, da ime ni bilo navedeno v seznamu na začetku knjige.

Table 1: Scopolj's list of Carniolan names for plants and fungi from his work Flora Carniolica (SCOPOLI 1760). Asterisk indicates the names not listed at the beginning of the book.

Stran v delu (Scopoli 1760)	Kranjsko ime rastline (Scopoli 1760)	Latinska diagnoza (Scopoli 1760)	Latinsko ime, na katerega se Scopoli sklicuje v delu Species Plantarum (Linne 1953, 1962)	Slovensko in latinsko ime rastline (Martinič & al. 2007)	Opombe
1	/	/	/	Abrščica (<i>Artemisia abrotanum</i>)	Scopoli vrste pri rodu <i>Artemisia</i> ali druge v delu ne omenja.
2	578	Agrimonia foliis caulinis pinnatis, fructibus bifidipidis.	Species plantarum p. 448: <i>Agrimonia eupatoria</i>	Navadni repik (<i>Agrimonia eupatoria</i>)	
3	549	Dolphinium nectaris monophyllis, caule bifidivifo.	Species plantarum p. 530: <i>Delphinium consolida</i>	Poljska ostožnica (<i>Consolida regalis</i>)	
4	373	Achillea foliis pinnatis glabris: pinnis laciniatis acutis linearibus.	Species plantarum p. 899: <i>Achillea millefolium</i>	Navadni rman (<i>Achillea millefolium</i>)	
5	277	Erica antheris bicornibus inclusis, corollis inaequalibus campanulatis medioeribus, foliis oppositis fagittatis.	Species plantarum p. 352: <i>Erica vulgaris</i>	Spomladanska resa (<i>Erica carnea</i>)	
6	326	Acer foliis lobatis obtusis emarginatis.	Species plantarum p. 1055: <i>Acer campestre</i>	Poljski javor, maklen (<i>Acer campestre</i>)	
7	401	Pinus foliis foliariis emarginatis.	Species plantarum p. 1001: <i>Pinus picea</i>	Rdeči bor (<i>Pinus sylvestris</i>)	Zelo verjetno se Scopolijevo ime ne nanaša na to vrsto in ne na jelko ali smreko. Navaja se kranjski izraz »smola«.
8	273	Vaccinium pedunculis unifloris , foliis ferratis ovatis decidentis, caule angulato.	Species plantarum p. 349: <i>Vaccinium myrtillus</i>	Borovnica (<i>Vaccinium myrtillus</i>)	
9	322	Hedera foliis ovatis lobatis.	Species plantarum p. 202: <i>Hedera helix</i>	Bršljan (<i>Hedera helix</i>)	
10	364	Artemisia foliis compositis multifidis, floribus faluglobosis pendulis, receptaculis villosis.	Species plantarum p. 848: <i>Artemisia absinthium</i>	Pravi pelin (<i>Artemisia absinthium</i>)	
11	462	Betonica alis trifloris, foliis lanceolato - linearibus bifidibus dentatis.	Species plantarum p. 573: <i>Betonica officinalis</i>	Navadni čistec (<i>Betonica officinalis</i>)	

Stran v delu (Scopoli 1760)		Kranjsko ime rastline (Scopoli 1760)	Latinska diagnoza (Scopoli 1760)	Latinsko ime, na katerega se Scopoli sklicuje v delu Species Plantarum (Linne 1953, 1962)	Slovensko in latinsko ime rastline (Martinič & al. 2007)	Opombe
12	315	Beu-Bluischnik, beu blushkick*	Nymphaea calyce magno pentaphyllo.	Species plantarum p. 510: <i>Nymphaea lutea</i>	Rumeni blatnik (<i>Nuphar lutea</i>)	
13	270	Biflouz, Crofbeg	Sambucus cymis quinquepartitis, caule arboreo.	Species plantarum p. 269: <i>Sambucus nigra</i>	Črni bezeg (<i>Sambucus nigra</i>)	
14	361	Blauzhlle, Blautezhie*	Centaurea foliis imis simplicibus dentatis, superioribus bimipinnatis, bipremis linearibus.	Species plantarum p. 911: <i>Centaurea cyanus</i>	Plavica (<i>Centaurea cyanus</i>)	
15	305	Boboungk	Veronica racemis lateralibus oppositis laxis, foliis planis glabris.	Species plantarum p. 12: <i>Veronica beccabunga</i>	Studenčni jetičnik, bobovnik (<i>Veronica beccabunga</i>)	
16	338	Bodizhuie perpede	Eryngium foliis radicalibus pinnatis tripartitis.	Species plantarum p. 233: <i>Eryngium campestre</i>	Ametistasta možina (<i>Eryngium amethystinum</i>)	Čprav je Scopoli opis enačil z Linnejevo poljsko možino, je zapisal, da je vrsta ametistaste barve, zato gre bolj verjetno za <i>Eryngium amethystinum</i>
17	355	Bodizhuie, Botizhute*	Carduus foliis spinosis bimidecurrentibus, floribus cernuis, squamis calycinis superne patentibus.	Species plantarum p. 821: <i>Carduus nutans</i>	Bodak (<i>Carduus</i> sp.)	Čprav Scopoli navaja kimaši bodak, se izraz verjetno nanaša na več vrst bodakov.
18		Borou drevu, Borouz	/		Bor (<i>Pinus</i> sp.)	Pri rodu <i>Pinus</i> tega kranjskega imena ne navaja
19	412	Breſla, Breſlia	Betula foliis ovatis acuminatis serratis.	Species plantarum p. 982: <i>Betula alba</i>	Navadna breza (<i>Betula pendula</i>)	
20	404	Brine	Juniperus foliis ternis patentibus mucronatis.	Species plantarum p. 1040: <i>Juniperus communis</i>	Navadni brin (<i>Juniperus communis</i>)	
21	?	broſlu	?	?	?	Morda gre za proso (<i>Panicum</i> sp.), saj tudi Praprotnik (2007) za navadno proso (<i>Panicum miliaceum</i>) navaja izraz »proſlu«.
22	518	Brun grös, brungros	Turritis foliis pinnatis, caule angulato.	Species plantarum p. 657: <i>Sisymbrium nasturtium</i>	Navadna vodna kreša (<i>Nasturtium officinale</i>)	
23	417	Buckqua, Buknie, Bukou, Bukou drevu	Fagus foliis ovatis obbolete serratis.	Species plantarum p. 998: <i>Fagus sylvatica</i>	Navadna bukev (<i>Fagus sylvatica</i>)	

Stran v delu (Scopoli 1760)	Kranjsko ime rastline (Scopoli 1760)	Latinska diagnoza (Scopoli 1760)	Latinsko ime, na katerega se Scopoli sklicuje v delu Species Plantarum (Linne 1953, 1962)	Slovensko in latinsko ime rastline (Martinič & al. 2007)	Opombe
24	399	Cichoria, Cikorja	Cichorium caule simplicifolius dentato-fimbriatus.	Navadni potrošnik (<i>Cichorium intybus</i>)	
25	427	Copriva	Urtica foliis oppositis cordatis, racemis geminis.	Velika kopriva (<i>Urtica dioica</i>)	
26	327	Corene	Daucus feminibus hispida.	Navadno korenje (<i>Daucus carota</i>)	
27	273	Dernoule*	Cornus arborea floribus umbellatis, foliis ovatis.	Rumeni dren (<i>Cornus mas</i>)	
28	528	Detela dougo	Trifolium corollis polypetalis, racemis lateralibus, filiquis monolpermis rugosis.	Navadna medena detelja (<i>Melilotus officinalis</i>)	
29	524	Detela, Petela*	Trifolium corollis monopetalis inaequalibus, fipicis subrotundis, fipulis betaceis , foliis integerrimis.	Črna detelja (<i>Trifolium pratense</i>)	
30	233	Dvyye Tze88en*	Allium caule teretifolio bulbifero, foliis fcabris femiteretibus, fubtus falcatis.	Zelenjadni luk (<i>Allium oleraceum</i>)	Čprav se Scopoli sklicuje na določeno vrsto luka, se kranjsko ime morda nanaša tudi na druge vrste lukov (<i>Allium</i> sp.).
31	459	Dobra mišba, shimie*, volia*	Origanum fipicis fubrotundis paniculatis conglomeratis, bracteis calyce longioribus ovatis.	Navadna dobra misel (<i>Origanum vulgare</i>)	
32	452	Dovie Saibl*	Salvia foliis cordato-oblongis ferratis: fummis amplexicaulibus, verticillis fubnudis, corollis galea glutinosis.	Travniska kadulja (<i>Salvia pratensis</i>)	
33	300	Encian, Entzian*	Gentiana corollis quinquefidis rotatis verticillatis, calycibus fpathaceis.	Rumeni svišč (<i>Gentiana lutea</i>)	Omenja njegovo aromatično grenko korenino, ki zdravi želodčne težave. Navaja samo rastišče na Nanosu in Coli
34	324	Farshe capzales	Evonymus pedunculis ffolitariis, petalis oblongis, fructibus glabris.	Navadna trdleska (<i>Euonymus europaea</i>)	
35	443	Gabes	Symphytum foliis ovato - lanceolatis decurrentibus.	Navadni gabez (<i>Symphytum officinale</i>)	

Stran v delu		Kranjsko ime rastline (Scopoli 1760)	Latinska diagnoza (Scopoli 1760)	Latinsko ime, na katerega se Scopoli sklicuje v delu Species Plantarum (Linne 1953, 1962)	Slovensko in latinsko ime rastline (Martinič & al. 2007)	Opombe
36	530	Gladesch	Ononis floribus foliariis lateralibus, spinis rameis terminalibus foliolifis.	Species plantarum p. 716: <i>Ononis spinosa</i>	Navadna gladež (<i>Ononis spinosa</i>)	
37	200	Glistneck, Trava	Bromus spiculis flebilibus alternis trifloris calyce brevioribus.	Species plantarum p. 86: <i>Triticum repens</i>	Navadni bored (<i>Elymus repens</i>) ali plazčea pirnica (<i>Elytrigia repens</i>)	Scopoli piše, da Kranjci z izrazom trava označujejo vsako travo, ime za to vrsto pa je »glistnecke«
38	293	Goutshiza*	Primula pedunculis radicalibus unifloris.	/	Trobentica (<i>Primula vulgaris</i>)	Scopoli se ne sklicuje na noben binaren opis trobentice, saj je bila vrsta v skladu z dvojnimi poimenovanjem opisana leta 1762.
39	538	Grahoz, Grashiza	Vicia axillis flubifloris, floribus flubiflilibus erectis, calycibus hemiquinquefidis: segmentis linearibus.	Species plantarum p. 736: <i>Vicia sativa</i>	Navadna grašica (<i>Vicia sativa</i>)	
40	479	Granzolle, Trenk	Gratiola floribus pedunculatis, foliis lanceolatis berratis.	Species plantarum p. 17: <i>Gratiola officinalis</i>	Navadna božja milost (<i>Gratiola officinalis</i>)	
41	580	Grushovo dervo, Drobnize*	Pyrus foliis berratis, floribus corymbosis.	Species plantarum p. 479: <i>Pyrus pyraeaster</i>	Hruška drobnica (<i>Pyrus pyraeaster</i>)	
42	270	Hebath, Hbat*	Sambucus cymis tripartitis, floribus foliaceis.	Species plantarum p. 269: <i>Sambucus ebulus</i>	Smrdljivi bezeg, habat (<i>Sambucus ebulus</i>)	
43	417	Hmel	Humulus	Species plantarum p. 1028: <i>Humulus lupulus</i>	Navadni hmelj (<i>Humulus lupulus</i>)	Pri hmelju (<i>Humulus lupulus</i>) imena ne navaja.
44	415	Hrahtovo drevo, Sholod, Zehod*	Quercus foliis deciduis oblongis superne latioribus limbibus acutioribus, angulis obtusis.	Species plantarum p. 996: <i>Quercus robur</i>	Dob (<i>Quercus robur</i>)	Scopoli navaja, da se ta izraz nanaša na plod.
45	572	Jagada, Jagode, jagada*	Potentilla foliis ternatis , flagellis reptans.	Species plantarum p. 494: <i>Fragaria vesca</i>	Navadni jagodnjak (<i>Fragaria vesca</i>)	
46	411	Jagned, Tagned tou perft.*, Tehitza*, Tagned*	Populus foliis deltoidibus acuminatis berratis.	Species plantarum p. 1034: <i>Populus tremula</i>	Trepetlika (<i>Populus tremula</i>)	
47	171	Jeleno ješfik, Jeleno ješbegk*	Phyllitis	Species plantarum p. 1079: <i>Asplenium scolopendrium</i>	Jelenov jezik (<i>Phyllitis scolopendrium</i>)	

Stran v delu (Scopoli 1760)	Kranjsko ime rastline (Scopoli 1760)	Latinska diagnoza (Scopoli 1760)	Latinsko ime, na katerega se Scopoli sklicuje v delu Species Plantarum (Linne 1953, 1962)	Slovensko in latinsko ime rastline (Martinič & al. 2007)	Opombe
48	/	Jetenek	/	Jetnik (<i>Hepatica nobilis</i>) ali zdravilni jetnik (<i>Veronica officinalis</i>)	Scopoli ime navaja samo na začetku in ni jasno, za katero vrsto gre. Freyer (Praprotnik 2007) v svojem seznamu navaja jetenek za zdravilni jetnik (<i>Veronica officinalis</i>) in jetmek za jetnik (<i>Hepatica nobilis</i>).
49	/	Jetitza	/	?	Scopoli ime navaja samo na začetku, med besedilo pa ne, zato ni jasno, za katero vrsto gre. Ime ni omejeno niti v Freyjevem seznamu (Praprotnik 2007), morda gre za vrsto iz rodu jetnik (<i>Veronica</i> sp.)
50	/	Jödla, Jödlavo drevo		Jelka (<i>Abies alba</i>)	Scopoli to ime navaja samo na začetku, v delu pa ne. Najverjetneje gre za jelko (<i>Abies alba</i>), saj Praprotnik (2007) izraz »jedlovka« navaja za to vrsto.
51	286	Judouske Zeshne*, Zhreshne*	Species plantarum p. 183: <i>Physalis alkekengi</i>	Navadno volčje jabolko (<i>Physalis alkekengi</i>)	
52	374	Kamilza	Species plantarum p. 891: <i>Matricaria chamomilla</i>	Navadna kamilica (<i>Matricaria chamomilla</i>)	
53	487	Kervamozenzel	Species plantarum p. 681: <i>Geranium robertianum</i>	Smrdljčka (<i>Geranium robertianum</i>)	
54	486	Kisla detela*	Species plantarum p. 433: <i>Oxalis acetosella</i>	Navadna zajčja deteljica (<i>Oxalis acetosella</i>)	
55	418	Kißelza	Linnejevega dela ne navaja.	Navadna kislica (<i>Rumex acetosa</i>)	
56	552	Koflia brada*	Species plantarum p. 490: <i>Spiraea aruncus</i>	Navadno kresničevje (<i>Aruncus dioicus</i>)	

Stran v delu		Kranjsko ime rastline (Scopoli 1760)	Latinska diagnoza (Scopoli 1760)	Latinsko ime, na katerega se Scopoli sklicuje v delu Species Plantarum (Linne 1953, 1962)	Slovensko in latinsko ime rastline (Martinič & al. 2007)	Opombe
57	/	Kofje repiza	/	/	Ciklama (<i>Cyclamen purpurascens</i>)	Scopoli to ime navaja samo na začetku, v delu pa ne. Najverjetneje gre za ciklamo, saj jo ponekod še vedno imenujejo kozja repica, ta izraz zanjo pa navaja tudi Praprotnik (2007).
58	416	Koštanou devo	Fagus foliis lanceolatis acuminato - ferratis: foliis nudis.	/	Pravi kostanj (<i>Castanea sativa</i>)	
59	315	Kriunka mlecka, Kriunca Mlecka*	Chelidonium pedunculis umbellatis.	Species plantarum p. 505: <i>Chelidonium majus</i>	Krvavi mlečnik (<i>Chelidonium majus</i>)	
60	/	Kuria zhriviza	/	/	Navadna zvezdica (<i>Stellaria media</i>)	Scopoli to ime navaja samo na začetku, med besedilom pa ne. Praprotnik (2007) za to ime navaja vrsto <i>Stellaria media</i> in je še danes v uporabi (okurja črevca).
61	369	Lepuh	Petasites Scopio unifloro, flocculis in ambitu linguatis.	Species plantarum p. 865: <i>Tussilago farfara</i>	Navadni lapuh (<i>Tussilago farfara</i>)	
62	415	Lesnik*	Corylus lupulis ovatis obtusis.	Species plantarum p. 998: <i>Coryllus avellana</i>	Navadna leska (<i>Coryllus avellana</i>)	
63	581	Lesnika*	Pyrus foliis ferratis, umbellitis beßilibus	Species plantarum p. 479: <i>Pyrus sylvestris</i>	Lesnika (<i>Malus sylvestris</i>)	
64	240	Lilje*	Lilium (Lilium) foliis bipartitis, floribus campanulatis erectis: intus scabris.	Species plantarum p. 302: <i>Lilium bulbiferum</i>	Bstična lilija (<i>Lilium bulbiferum</i>)	
65	313	Lipa, Lipau drevu	Tilia floribus nectario destitutis.	Species plantarum p. 514: <i>Tilia europaea</i>	Lipa/lipovec (<i>Tilia</i> sp.)	Omenja, da si podeželski pastirji iz notranjega lubja izdelujejo vrvi.
66	/	Lidizik	/	/	?	Morda gre za enega od lisičjakov (<i>Lycopodium</i> sp.) - Praprotnik (2007) to vrsto navaja za ime ležljivek.
67	182	Lulika*	Lolium spica aristata	Species plantarum p. 83: <i>Lolium temulentum</i>	Navadna ljulka (<i>Lolium perenne</i>)	
68	151	Mah	Hypnum fronde subpinnata ramoſa, foliis undatis crispis, capſulis ovatis.	/	Bryophyta (mahovi)	

Stran v delu (Scopoli 1760)	Krajsko ime rastline (Scopoli 1760)	Latinska diagnoza (Scopoli 1760)	Latinsko ime, na katerega se Scopoli sklicuje v delu Species Plantarum (Linne 1953, 1962)	Slovensko in latinsko ime rastline (Martinič & al. 2007)	Opombe
69	376	Marietizza*	Bellis beapo nudo.	Species plantarum p. 886: <i>Bellis perennis</i>	Navadna marjética (<i>Bellis perennis</i>)
70	587	Matschoke	Rosa calycibus hemipinnatis, caule aculeato erecto, ramis multinatis.	Species plantarum p. 491: <i>Rosa canina</i>	Pasji šipek (<i>Rosa canina</i>)
71	50	Mauroche	Phyllis avolvatus . pileo plicato utrinque	/	Mavrah, užitni smrček (<i>Morchella esculenta</i>)
72	471	Mazhkana bele, Matschena Beele*	Nepeta floribus spicatis, verticillis subpedicellatis, foliis petiolatis cordatis dentato-ferratis.	Species plantarum p. 570: <i>Nepeta cataria</i>	Navadna mačja meta (<i>Nepeta cataria</i>)
73	/	Meh	/	/	? Morda gre tudi za mahove (Bryophyta)
74	434	Meißek*	Euphorbia umbella multifida: dichotoma, involuclis cordatis, foliis lanceolatis.	Species plantarum p. 461: <i>Euphorbia</i> sp. (Ni mogoče določiti, za katero vrsto gre)	Mlečki (<i>Euphorbia</i> sp.)
75	466	Mertuive coprive*	Lamium foliis cordatis petiolatis, corolla galea crenulata tubi longitudine.	Species plantarum p. 579: <i>Lamium album</i>	Bela mrtva kopriva (<i>Lamium album</i>)
76	346	Mertuize	Valeriana floribus triandris , foliis omnibus pinnatis.	Species plantarum p. 31: <i>Valeriana officinalis</i>	Zdravilna špajka, baldrijan (<i>Valeriana officinalis</i>)
77	471	Metha	Mentha noribus spicatis, foliis oblongis ferratis.	Species plantarum p. 576: <i>Mentha spicata</i> (opis te vrste v Linnejevem delu se nahaja ne strani 576 in ne 577, ko piše Scopoli)	Klasasta meta (<i>Mentha spicata</i>)
78	365	Metlicka	Artemisia foliis pinnatifidis planis incisibus subtus tomentosis, racemis simplicibus, floribus ovatis, radio quinquefloro.	Species plantarum p. 848: <i>Artemisia vulgaris</i>	Navadni pelin (<i>Artemisia vulgaris</i>)
79	589	Metulloue jaghe	Rhamnus spinis terminalibus, floribus quadrifidis diviſis.	Species plantarum p. 193: <i>Rhamnus catharticus</i>	Čistilna kozja češnja (<i>Rhamnus catharticus</i>)

Stran v delu (Scopoli 1760)		Kranjsko ime rastline (Scopoli 1760)	Latinska diagnoza (Scopoli 1760)	Latinsko ime, na katerega se Scopoli sklicuje v delu Species Plantarum (Linne 1953, 1962)	Slovensko in latinsko ime rastline (Martinič & al. 2007)	Opombe
80	2	Muchne gobe*, Muŕŕhenze*	Amanita Agaricus pileo plano miniato verrucoso; verrucis & lamellis albis, ŕŕtipite albo volvato bulboŕo anulato longo apice dilatato, pleno.	/	Rdeča muŕŕnica (<i>Amanita muscaria</i>)	
81	359	Neŕŕŕchie*	Carlina caule unifloro.	Species plantarum p. 828: <i>Carlina acaulis</i>	Bodeča neŕŕa, brezstebelna kompava (<i>Carlina acaulis</i>)	
82	223	Paludie, Paludiet*, Lozhie*	Juncus culmo nudo tereti, panicula laterali ŕŕparŕla.	Species plantarum p. 326: <i>Juncus effusus</i>	Navadno loŕje (<i>Juncus effusus</i>)	
83	440	Paŕŕŕie jeŕŕik*	Cynoglossum fructu echinato, foliis imis petiolatis; caulinis ŕŕeililibus amplexicaulibus.	Species plantarum p. 998: <i>Cynoglossum officinale</i>	Navadni paŕŕi jezik (<i>Cynoglossum officinale</i>)	
84	314	Perpeluze	Papaver capŕŕulis glabris globoliŕis , caule piloŕo multifloro , foliis pinnatifidiŕis incifiŕis.	Species plantarum p. 507: <i>Papaver rhoes</i>	Poljski mak, purpelica (<i>Papaver rhoes</i>)	
85	574	Petaperŕŕneŕgk, Petapŕŕŕneŕgk	Potentilla foliis digitatis, caule repente, pedunculis unifloris.	Species plantarum p. 499: <i>Potentilla reptans</i>	Plazeŕŕi petopŕŕstnik (<i>Potentilla reptans</i>)	
86	35	Petŕŕhenize*	Agaricus lateriti coloris, pileo concavo, croceo & acri lacte turgido, lamellis ramoliŕis, ŕŕtipite cylindrico maculato brevi.	Species plantarum p. 1172: <i>Agaricus deliciosus</i>	Uŕŕŕna sirovka (<i>Lactarius deliciosus</i>)	
87	513	Pleschitsch	Thlaspi ŕŕiliculis oboordatis, foitiŕ radicalibus pinnatifidiŕis.	Species plantarum p. 647: <i>Thlaspi bursa-pastoris</i>	Navadni plēŕec (<i>Capsella bursa-pastoris</i>)	
88	442	Pluŕŕhenigek	Pulmonaria foliis radicalibus in petiolum decurrentibus; cauliniŕ ŕŕeililibus ŕŕemiamplexicaulibus.	Species plantarum p. 135: <i>Pulmonaria angustifolia</i>	Pljuŕŕniki (<i>Pulmonaria</i> sp.)	ŕŕeprav Scopoli navaja viŕto, se ime verjetno nanaŕa na vŕŕe viŕŕe pljuŕŕnikov.
89	61	Poerntaizelni, Glive*	Clavaria ramoŕla flava; ramis teretibus erectis.	/	?	
90	167	Prapart*	Aŕŕplenium fronde pinnatifida : laciniiŕ alterniŕ adnatis.	Species plantarum p. 1085: <i>Polypodium vulgare</i>	Sladka koreninica (<i>Polypodium vulgare</i>)	

Stran v delu (Scopoli 1760)	Kranjsko ime rastline (Scopoli 1760)	Latinska diagnoza (Scopoli 1760)	Latinsko ime, na katerega se Scopoli sklicuje v delu Species Plantarum (Linne 1953, 1962)	Slovensko in latinsko ime rastline (Martinič & al. 2007)	Opombe
91	387	Regrat	Leontodon calyce inferne reflexo.	Species plantarum p. 798: <i>Leontodon taraxacum</i>	Navadni regrat (<i>Taraxacum officinale</i> agg.)
92	354	Repie	Arctium foliis cordatis inermibus petiolatis.	Species plantarum p. 816: <i>Arctium lappa</i>	Navadni repinec (<i>Arctium lappa</i>)
93	433	Rosmarin*	Rosmarinus.	Species plantarum p. 23: <i>Rosmarinus officinalis</i>	Rožmarin (<i>Rosmarinus officinalis</i>)
94	318	Rutiza, Weinrutiza*	Ruta foliis decompositis.	Species plantarum p. 383: <i>Ruta graveolens</i>	Vinska rutica (<i>Ruta graveolens</i>)
95	451	Saibl, Shalvei, Shaubei	Salvia foliis lanceolato - ovatis integris crenulatis, floribus bipicatis, calycibus acutis.	Species plantarum p. 23: <i>Salvia officinalis</i>	Žajbelj (<i>Salvia officinalis</i>)
96	588	Sant Joannesh goushize	Ribes inermis, racemis glabris pendulis, floribus planiusculis.	Species plantarum p. 200: <i>Ribes rubrum</i>	Rdeči ribez (<i>Ribes rubrum</i>)
97	/	Schabnick	/	/	?
98	501	Schaiffen flehelze	Lychnis floribus digynis corymbosis, capfulis quadrivalvibus.	Species plantarum p. 408: <i>Saponaria officinalis</i>	Navadna milnica (<i>Saponaria officinalis</i>)

Scopoli se sprašuje, če uspeva v »Gartsch!« in od Trsta ter Gorice proti morju. Petkovšek (1977) predvideva, da je Scopoli z izrazom Gartsch preimenoval Wulfenov izraz za skalnato pokrajino ob današnji južni slovensko-hrvaški meji - Kartsch (zemljevid v Petkovšek, 1977).

Scopoli piše, da dvomi, da sta žajbelj in rožmarin na Kranjskem domorodna, a je slišal, da uspevata v »Gartschu«, kjer se z njima hranijo ovce, ki imajo zato zelo okusno (>dišeč<) meso. Če se hranijo z drugo krmno, tega okusa hitro ni več. Petkovšek (1977) predvideva, da je Scopoli z izrazom Gartsch preimenoval Wulfenov izraz za skalnato pokrajino ob današnji južni slovensko-hrvaški meji - Kartsch (zemljevid v Petkovšek, 1977).

Scopoli kot nahajališče te vrste navaja gozdove v okolici Struga in Idrije, zato je bolj verjetno, da se ime nanaša na katero od negojenih vrst.

Za izraz shabjek Prapotnik (2007) navaja vrsti *Anthemis arvensis* in *Xanthium strumarium*, a slednje Scopoli v delu ne omenja.

Stran v delu		Kranjsko ime rastline (Scopoli 1760)	Latinska diagnoza (Scopoli 1760)	Latinsko ime, na katerega se Scopoli sklicuje v delu Species Plantarum (Linne 1953, 1962)	Slovensko in latinsko ime rastline (Martinič & al. 2007)	Opombe
99	420	Schavi, Schavie	Rumex floribus hermaphroditis: Valvulis dentatis graniferis, foliis cordato-oblongis.	Species plantarum p. 335: <i>Rumex acutus</i>	Kislica (<i>Rumex</i> sp.)	Scopoli se sklicuje na Linnejev takson, ki je danes veljaven le kot križanec in pri nas ne uspeva. Bolj verjetno je, da se Scopolijev izraz »savjev« nanaša na toplotno kislco (<i>Rumex obtusifolius</i>), ali na celoten rod kislje.
100	571	Schegnan koren	Geum fructu globoso calyceibus infidente, ariflis uncinatis nudis caudatis.	Species plantarum p. 501: <i>Geum urbanum</i>	Navadna sretena (<i>Geum urbanum</i>)	
101	353	Schetizhuie	Dipsacus foliis laciniatis alperis, capitulis flubrotundis.	Species plantarum p. 97: <i>Dipsacus fullonum</i>	Navadna ščetica (<i>Dipsacus fullonum</i>)	
102	/	Schies	/	/	?	Scopoli ime navaja samo na začetku, med besedilom pa ne. Imena ne omenja niti Praprotnik (2007).
103	236	Schimarmiza*	Convallaria acaulis bifolia, flcapo nudo.	Species plantarum p. 314: <i>Convallaria majalis</i>	Šnarnica (<i>Convallaria majalis</i>)	
104	173	Shabia breželza	Equisetum caule laevi frondofo.	Species plantarum p. 1061: <i>Equisetum arvense</i>	Njivska preslica (<i>Equisetum arvense</i>)	
105	495	Sher	Portulaca foliis cuneiformibus, floribus bellilibus.	Species plantarum p. 445: <i>Portulaca oleracea</i>	Navadni toliščak (<i>Portulaca oleracea</i>)	
106	550	Shlemi gloubuk	Aconitum foliorum laciniis linearibus, fluperne larioribus, linea exaratis.	/	Preobedja (<i>Aconitum</i> sp.)	Scopoli navaja modre cvetove, glede na opis listov, pa je nemogoče določiti vrsto. Osredotoča se na uporabnost rastline. Omenja npr., da »vzdobljena korenina pobija mrčes, tak prašek zmešan z maslom, pa je nadomestek arzenu proti mišim. Rastlina povzroča smrt vsem živalim z vnetjem črevesja in razjedami žil.«
107	485	Slis, Schles*	Althea foliis simplicibus tomentosis.	Species plantarum p. 686: <i>Althea officinalis</i>	Navadni slez (<i>Althea officinalis</i>)	
108	465	Smarn slaek	Glechoma foliis reniformibus crenatis.	Species plantarum p. 578: <i>Glechoma hederacea</i>	Bršljanasta grenkuljica (<i>Glechoma hederacea</i>)	
109	402	Smreka, Smrökau drevo	Pinus foliis geminis, cono pendulo, nucleis fltrigobis.	Species plantarum p. 1000: <i>Pinus sylvestris</i>	Navadna smreka (<i>Picea abies</i>)	Scopoli je očitno zamenjal kranjsko ime smreke za ime za rdeči bor.

Stran v delu (Scopoli 1760)	Kranjsko ime rastline (Scopoli 1760)	Latinska diagnoza (Scopoli 1760)	Latinsko ime, na katerega se Scopoli sklicuje v delu Species Plantarum (Linne 1953, 1962)	Slovensko in latinsko ime rastline (Martinič & al. 2007)	Opombe
110	289	Sobnik*	Species plantarum p. 179: <i>Hyoscyamus niger</i>	Črni zobnik (<i>Hyoscyamus niger</i>)	
111	473	Sporisch	Verberna tetrandra, fipicis filiformibus paniculatis, foliis multifido laciniatis, caule foliario.	Navadni sporiš (<i>Verberna officinalis</i>)	
112	336	Suanichl	Astrantia floribus fefililibus, femimbis aculeatis.	Navadni ženikej (<i>Sanicula europaea</i>)	
113	484	Suŕeno*, Tŕshershen Kloubuk*	Malva caule repente, foliis cordato - orbiculatis obfolote quinquelobis.	Drobnocvetni slezenovec (<i>Malva pusilla</i>)	Najverjetneje se ime nanaša na več vrst slezenovcev (npr. <i>Malva neglecta</i> ali <i>M. sylvestris</i>) in ne samo na to pri nas redkejšo vrsto.
114	311	Svet. Janesheve roŕhe*	Hypericum floribus tryginis, petalis uno latere crenatis, caule ancipiti.	Šentjanževka (<i>Hypericum perforatum</i>)	
115	449	Sveta urŕsha rooha	Teucrium foliis ovato-incibis crenatis petiolatis, floribus ŕubverticillatis.	Navadni vrednik (<i>Teucrium chamaedrys</i>)	
116	292	Svinski kruh, Svenske Kruht*	Cyclamen corolla retroflexa.	Navadna ciklama, kokorik (<i>Cyclamen purpurascens</i>)	
117	267	Svinski repa, Svenska repa*	Bryonia foliis palmatis utrinque calloŕlo-fcabris.	Čmojagodasti blušee (<i>Bryonia alba</i>)	
118	319	Tamarisch	Tamarix floribus decandris.	Nemški strojevec (<i>Myricaria germanica</i>)	
119	301	Taushent roŕe, taushent roŕhe*	Gentiana corollis quinquelidis infunduliformibus, caule dichotomo.	Navadna tavžentroža (<i>Gentiana erythraea</i>)	
120	280	Terpetez, Terpotz, Trapotez*	Plantago foliis ovatis glabris, ŕcapo nudo tereti, ŕpica foliculis imbricatis.	Veliki trptec (<i>Plantago major</i>)	
121	/	Terpolez	/	Trptec (<i>Plantago</i> sp.)	Ima Scopolij navaja samo v začetnem seznamu, med besedilom pa ne, a verjetno se tudi nanaša na trptec (<i>Plantago</i> sp.).

Stran v delu		Kranjsko ime rastline (Scopoli 1760)	Latinska diagnoza (Scopoli 1760)	Latinsko ime, na katerega se Scopoli sklicuje v delu Species Plantarum (Linne 1953, 1962)	Slovensko in latinsko ime rastline (Martinič & al. 2007)	Opombe
122	/	Tiisha	/	/	Tisa (<i>Taxus baccata</i>)	Ima Scopoli navaja samo v začetnem seznamu, med besedilom pa ne, a verjetno se nanaša na tiso (<i>Taxus baccata</i>).
123	448	Touge Conoble*	Bugula foliis trifidis, floribus bparfis in alis foliorum.	Species plantarum p. 562: <i>Teucrium chamaepitys</i>	Rumeni skrečnik (<i>Ajuga chamaepitys</i>)	
124	519	Touge Boheneff	Erysimum.	Na Linnejevo Species plantarum se ne sklicuje, pač pa na druga dela, ki še ne uporabljajo dvojnega poimenovanja.	Gozdni šebenik (<i>Erysimum sylvestre</i>)	Verjetno je šlo za kasneje opisani gozdni šebenik (<i>Erysimum sylvestre</i>)
125	384	Toufti korin, Velke koren*	Inula foliis ovatis rugosis: foliis tomentosis, calycum bquamis ovatis	Species plantarum p. 881: <i>Inula helenium</i>	Veliki oman (<i>Inula helenium</i>)	
126	/	Tschericka	/	/	?	
127	477	Tshernaben	Scrophularia foliis cordatis: bali transversifidis, caule obtusangulo.	Species plantarum p. 619: <i>Scrophularia nodosa</i>	Navadna črnobina (<i>Scrophularia nodosa</i>)	
128	/	Tzeßßen dovie	/	/	Luk (<i>Allium</i> sp.)	Scopoli vrsto omenja samo na začetku in ne med besedilom. Najverjetneje gre za vrsto luka, morda čemaž (<i>Allium ursinum</i>)
129	/	Urednigek	/	/	Vrednik (<i>Teucrium</i> sp.)	Scopoli vrsto omenja smao na začetku, med besedilom, npr. pri vredniku in sorodnih vrstah, pa ne.
130	168	Ußidi Ruthiza*	Acrosticum fronde ramoße diviße, foliolis subrotundis ternato - connexis.	Species plantarum p. 1081: <i>Asplenium ruta-muraria</i>	Pozidna rutica (<i>Asplenium ruta-muraria</i>)	
131	409	Verba, Verbauza, Vuerba*	Salix foliis bitipulatis lanceolatis ßerratis: utrinque pubescentibus: ßerraturis infinimis glandulosis.	Species plantarum p. 1021: <i>Salix</i> sp.	Vrba (<i>Salix</i> sp.)	
132	283	Vinersea ßcheleshe, Vinersea Schleshe*	Lysimachia pedunculis axillaribus angulatis foliatis, foliis ovatis, caule repente.	Species plantarum p. 148: <i>Lysimachia nummularia</i>	Okrogloolistna pijavčnica (<i>Lysimachia nummularia</i>)	
133	265	Virch	Asarum foliis reniformibus obtusis binis.	Species plantarum p. 442: <i>Asarum europæum</i>	Navadni kopitnik (<i>Asarum europæum</i>)	

Stran v delu (Scopoli 1760)	Kranjsko ime rastline (Scopoli 1760)	Latinska diagnoza (Scopoli 1760)	Latinsko ime, na katerega se Scopoli sklicuje v delu Species Plantarum (Linne 1953, 1962)	Slovensko in latinsko ime rastline (Martinčič & al. 2007)	Opombe
134	445	Volouski ječlik	Anchusa foliis lanceolatis, spicis imbricatis fecundis.	Species plantarum p. 133: <i>Anchusa officinalis</i>	Navadni volovski jezik (<i>Anchusa officinalis</i>)
135	363	Vratezh	Tanacetum foliis bipinnatis incisibis serratis.	Species plantarum p. 844: <i>Tanacetum vulgare</i>	Navadni vratič (<i>Tanacetum vulgare</i>)
136	170	Velka parbret, Velka praprat*, parbret*	Pteridium	/	Orlova praprot (<i>Pteridium aquilinum</i>)
137	209	Wika*	Arundo calycibus quinquefloris, panicula laxa.	Species plantarum p. 81: <i>Arundo phragmites</i>	Scopoli piše, da na Kranjskem iz njega delajo tudi metle.
138	582	Zhestavu drevo	Prunus pedunculis simplicibus, foliis ovato-lanceolatis conduplicatis.	Species plantarum p. 474: <i>Prunus cerasus</i>	Čeprav se Scopoli sklicuje na višnjo, je bolj verjetno, da gre za češnjo (<i>Prunus avium</i>).
139	46	Zhesneve gobe	Boletus acaulis, pileo rugoso lobato ex flavo & rubro vario, inferne flavo.	/	Scopoli se pri tem gobanu ne sklicuje na noben vir, zato je očitno to vrsto imel za novo. V svoji drugi izdaji Flore (Scopoli 1772, 1. str.469) se na ta opis v prvi izdaji sklicuje pri vrsti <i>Boletus Caudicinus</i> , kar je danes žvepleni lepolutknjčar (<i>Laetiporus sulphureus</i>)